

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till revidering av bestämmelserna om naturresursbrott

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås revideringar av straffbestämmelserna om jakt, fiske samt skötsel och användning av skog. Propositionen utgör ett led i totalrevideringen av strafflagen. I strafflagen föreslås ett nytt kapitel om naturresursbrott med bestämmelser om jakt-, fiske- och skogsbrott, döljande av olagligt byte, åtalsrätt och jaktförbud.

Bestämmelser om jakt-, fiske- och skogsbrott finns för närvarande i de lagar som gäller respektive rättsområde. I enlighet med principen för totalrevideringen av strafflagen föreslås att de straffbestämmelser gällande dessa brott som har fängelse i straffskalan skall flyttas till strafflagen. Förseelsebestämmelserna med enbart böter i straffskalan blir kvar i lagarna i fråga.

Enligt strafflagen skall naturresursbrott i allmänhet vara straffbara då de begåtts uppsåtligen eller av grov oaktsamhet. I dag kan brotten bestraffas med böter eller fängelse i högst två år. Det föreslås inga ändringar i straffskalorna för brotten.

I bestämmelsen om jaktbrott föreslås inte några stora ändringar i sak i fråga om området för straffbarheten. Det föreslås att fångst av icke fredade djur skall vara straffbar som olovlig fångst.

I propositionen har bestämmelserna om fiskebrott sammanjämkats med strafflagens bestämmelser om miljöbrott. I fortsättningen skall även olovlig utplantering eller överföring inom vattenområde av fisk- eller kräftarter eller fisk- eller kräftstammar vara straffbara som fiskebrott. Det föreslås att vad som i lagen om fiske bestäms om orsakande av fara eller allvarlig fara på fiskevatten skall upphävas. Det föreslås bli bestämt att försök till fiskebrott skall vara straffbart.

Det föreslås att avverkning i strid med förpliktelserna i skogslagen eller överträdelser av bestämmelserna om skyddsskogsområden eller skyddsområden skall vara straffbara

som skogsbrott. Ovan nämnda gärningar skall bestraffas som skogsbrott om de begåtts uppsåtligen eller av grov oaktsamhet. För skogsbrott skall också dömas den som genom skogsskötsel och skogsanvändning uppsåtligen skadar en från omgivningen tydligt avvikande livsmiljö som befinner sig i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta och som är särskilt viktig med tanke på skogsnaturens mångfald så, att gärningen är ägnad att äventyra bevarandet av livsmiljöns särdrag.

Det föreslås att skogslagens bestämmelse om behandlingsförbud ändras så att behandlingsförbud skall kunna utfärdas redan med anledning av en planerad avverkning eller åtgärd av annat slag.

Bestämmelsen om döljande av olagligt byte utsträcks till att förutom byte som fåtts genom jaktbrott också gälla döljande av byte som fåtts genom fiskebrott. Det föreslås att maximistraffet för döljande av olagligt byte höjs från fängelse i tre månader till fängelse i sex månader.

Det föreslås att tillämpningsområdet för ordningsbot utsträcks till att gälla även enligt lagen om fiske straffbar försummelse av fiskevårds- eller spöfiskeavgift eller försummelse av att inom utsatt tid uppvisa bevis över att avgifterna har betalats. Ordningsboten skall föreläggas av polisen eller gränsbevakningsmyndigheterna.

I propositionen föreslås dessutom ändringar i jaktlagen, lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift, lagen om fiske, lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik och skogslagen. I lagarna föreslås huvudsakligen sådana ändringar som föranleds av de föreslagna ändringarna i strafflagen eller andra smärre ändringar.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft tre månader efter det att de har blivit stadfästa.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	4
1. Inledning	4
2. Nuläge	4
2.1. Lagstiftning och praxis.....	4
Jaktlagen	4
Lagen om fiske	8
Lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik	11
Skogslagen	12
2.2. Sverige, Norge och Danmark.....	13
2.3. Bedömning av nuläget	15
3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen.....	15
3.1. Samlande av bestämmelserna i strafflagen	15
3.2. Revidering av bestämmelserna om jaktbrott.....	16
3.3. Revidering av bestämmelserna om fiske.....	16
3.4. Revidering av bestämmelserna om skogsbrott.....	17
4. Propositionens verkningar	20
5. Beredningen av propositionen	20
DETALJMOTIVERING.....	21
1. Lagförslag	21
1.1. Strafflagen	21
2 a kap. Om böter, förvandlingsstraff och ordningsbot	21
28 kap. Om stöld, förskingring och olovligt brukande.....	22
48 a kap. Om naturresursbrott	22
1.2. Jaktlagen.....	29
10 kap. Påföljder för lagstridig verksamhet.....	29
1.3. Lag om ändring av lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift	32
1.4. Lag om ändring av lagen om fiske	32
14 kap. Straffstadganden	32
1.5. Lag om ändring av lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik	35
1.6. Lag om ändring av skogslagen	35
2. Lagstiftningsordning	37
3. Ikraftträdande.....	38
LAGFÖRSLAGEN.....	39
om ändring av strafflagen.....	39
om ändring av jaktlagen	42
om ändring av lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift.....	44

om ändring av lagen om fiske.....	45
om ändring av 7 § lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik.....	47
om ändring av 16 och 18 § skogslagen.....	47
BILAGA.....	49
PARALLELLTEXTER.....	49
om ändring av strafflagen.....	49
om ändring av jaktlagen	54
om ändring av lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift.....	59
om ändring av lagen om fiske.....	60
om ändring av 7 § lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik.....	64
om ändring av 16 och 18 § skogslagen.....	65

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Förslaget om revidering av straffbestämmelserna om jakt, fiske samt användning och skötsel av skog hänför sig till totalrevideringen av strafflagen (39/1889). Från 1980 bereddes reformen av strafflagsprojektet, en projektorganisation tillsatt av justitieministeriet. Strafflagsprojektet lades ned den 31 mars 1999. Beredningen av de oreviderade delarna av strafflagen fortsätter som tjänsteuppdrag vid justitieministeriet.

Strafflagens 48 kap. om miljöbrott trädde i kraft 1995 som ett led i ändringen under det andra skedet av totalrevideringen av strafflagen. Enligt regeringspropositionen (RP 94/1993 rd) var utgångspunkten för kapitlet om miljöbrott att de viktigaste miljövärdena skulle särskiljas från annan lagstiftning, t.ex. från den som skyddar förutsättningarna för ekonomisk verksamhet. Jakt- och fiskebrott ansågs inte höra till kapitlet om miljöbrott. Den då gällande lagen om enskilda skogar (412/1967) klassificerades inte heller som miljölagstiftning, eftersom lagen i första hand syftade till att säkerställa virkesproduktionen.

Lagstiftningen om jakt, fiske och skogar gäller fördelning av rättigheterna att använda naturresurserna och reglering av de ekonomiska förhållandena. Naturresursrätten har av hävd gällt hushållsbruk, dvs. betoning av perspektivet för resurshushållning. Ekologiska principer som betonar en hållbar användning av naturen har dock aktualiserats vid sidan av nyttoinriktad användning av naturtillgångarna. Regleringen av användningen av naturtillgångarna utgör ett led i miljöskyddslagstiftningen och det finns inte någon skarp gräns mellan dessa rättsområden. Detta avspeglas i strafflagen så, att trots att naturresursbrotten i princip föll utanför 48 kap. föreskrivs i kapitlet dock straff för användning av naturtillgångarna i marken därför att verksamhet i strid med marktäktslagen (555/1981) skall vara straffbar som miljöförstöring.

Syftet med denna proposition är att fortsätta revideringen av en särskild del av strafflagen så, att de straffbestämmelser gällande

användningen av naturtillgångar som intogs in i 48 kap. sammanförs i strafflagen. Det föreslås att de viktigaste straffbestämmelserna om jakt, fiske samt användning och skötsel av skog tas in ett särskilt kapitel, 48 a kap.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

Jaktlagen

Jaktlagen. Jaktlagen (615/1993) ersatte jaktlagen från 1962 (290/1962). Lagen bereddes på basis av ett förslag av jaktlagsarbetsgruppen 1989.

I dag är jakt i första hand en fritidssysselsättning som baserar sig på att naturen används för rekreation. Jakten är också en viktig metod för en ändamålsenlig reglering av viltbestånden. Som en form av användning av naturen baserar sig jakt på principen om hållbar användning. Vid jakt gäller det att se till att viltbestånden inte försvinner eller äventyras på grund av jakten.

Lagens tillämpningsområde. Jaktlagen tillämpas på jakt av vilt samt på fångst och dödande av icke fredade djur. I 5 § 1 mom. uppräknas de djur som jakten gäller, dvs. vilt, och i 2 mom. uppräknas icke fredade djur. Viltarter kan fredas genom förordning som utfärdas med stöd av 37 §.

I naturvårdslagen (1096/1996) bestäms om fridlysta djurarter vars fredning är nödvändig av skäl som hänför sig till naturskyddet. Överträdelser av bestämmelserna är straffbara som naturskyddsbrott eller naturskyddsförseelse. Enligt 1 § 2 mom. jaktlagen gäller lagen dock i tillämpliga delar även fångst och dödande av däggdjur och fåglar som är fridlysta med stöd av lagen om naturskydd (71/1923). Enligt regeringspropositionen om jaktlagen (RP 300/1992 rd) innebär detta att om djur som är fridlysta med stöd av lagen om naturskydd jagas med stöd av specialbestämmelser, bör bestämmelserna om jakt iaktas i tillämpliga delar.

I 1 § 3 mom. jaktlagen sägs att utöver vad som stadgas i jaktlagen skall lagen om natur-

skydd (71/1923) och djurskyddslagen (91/1971) iakttagas. I regeringspropositionen konstaterades att de aktuella lagarna innehöll specialbestämmelser om vissa fångstmetoder. Avsikten var att inte ingripa i dessa genom jaktlagen. I den gällande naturvårdslagen och i den gällande djurskyddslagen (247/1997) finns dock inte längre några specialbestämmelser om fångstmetoder. Enligt 3 § djurskyddslagen är det däremot förbjudet att åsamka djur onödig smärta eller plåga. Enligt 2 § 1 mom. skall djurskyddslagen tillämpas på alla djur. Enligt 2 mom. skall i fråga om jakt dessutom iakttagas vad som särskilt bestäms om den. Vid jakt av vilt eller fångst av icke fredade djur är det således möjligt att också göra sig skyldig till ett förfarande som är straffbart som djurskyddsbrott eller djurskyddsförseelse.

Definition av begreppet jakt. I 2 § nämns gärningar som ensamma eller tillsammans utgör jakt. Förteckningen är uttömmande. Med jakt avses att vilt fångas eller dödas. Med jakt avses inte att andra djur fångas och dödas, utan då är det fråga om fångst.

Jakt är att vilt som uppräknas i lagen fångas och dödas samt att fångsten omhändertas av jägaren. För att kännetecknen för jakt skall uppfyllas förutsätts dock inte något byte. Jakt är även att i fångstsyfte locka, söka efter, ringa, vakta på, skrämna eller spåra vilt liksom att använda hund eller något annat för fångst dresserat djur till att söka efter, driva eller spåra vilt. När snaror eller jämförbara fångstanordningar används kan tidpunkten för inledandet av jakten lämna utrymme för tolkningar. I lagen definieras tidpunkten för inledandet i dessa fall som den tidpunkt då fångstredskapet gillras på fångstplatsen.

Jakten börjar när de åtgärder som uppräknats vidtas. Om gärningssättet för ett brott är jakt, är det från den aktuella tidpunkten fråga om en straffrättslig gärning. Verksamhet före det, t.ex. ankomst till jaktmarkerna eller anskaffning, tillverkning eller transport av förbjudna fångstredskap är försök till ett brott. Försök till jaktbrott eller jaktförseelse har inte föreskrivits som straffbara.

Jaktbrott. I 10 kap. bestäms om påföljder för lagstridig verksamhet. I 72 § bestäms att jaktbrott är straffbara. Som jaktbrott bestraffas gärningar som riktas mot värderingar som

särskilt skall värnas inom jakt och jaktvård. Bestämmelserna tryggar bevarandet av viltbeståndet och garanterar minsta möjliga smärta för de djur som jagas. Bestämmelserna syftar också till att upprätthålla allmän ordning och säkerhet.

För jaktbrott förutsätts uppsåtlighet. För jaktbrott döms till böter eller fängelse i högst två år.

I 72 § 1 mom. 1 punkten bestäms att den som jagar i strid med ett förbud enligt 20 § 3 mom. eller ett förbud eller en begränsning som utfärdats med stöd av 23 § 1 mom. skall bestraffas för jaktbrott. Enligt 20 § 3 mom. skall jakt bedrivas så att människor eller egendom inte utsätts för fara eller skadas. Enligt 23 § 1 mom. kan länsstyrelsen med hänsyn till den allmänna säkerheten för en viss tid inom ett bestämt område förbjuda jakt eller begränsa den.

Enligt 72 § 1 mom. 2 punkten är det straffbart att jaga i strid med den begränsning av användningen av motordrivna fortskaffningsmedel som anges i 32 §. I 32 § begränsas spårning av vilt eller skjutning av vilt från luftfartyg eller från motordrivna fordon som rör sig på marken eller från fartyg eller båtar.

I 33 § 1 och 2 mom. uppräknas förbjudna fångstredskap och fångstmetoder. Enligt 72 § 1 mom. 3 punkten är det straffbart att använda dessa redskap och metoder vid jakt.

Enligt 72 § 1 mom. 4 punkten skall den som jagar under den fredningstid som avses i 37 § 1 mom. bestraffas för jaktbrott. I 37 § 1 mom. bestäms om fredning av vilt i syfte att bevara ett viltbestånd eller trygga en störningsfri fortplantning inom ett viltbestånd. Om fredningstiderna bestäms genom förordning.

Överträdelser av förbud som jaktvårdsdistriktet meddelat med stöd av 38 § 1 mom. är straffbara som jaktbrott enligt 72 § 1 mom. 5 punkten. Enligt 38 § 1 mom. kan jaktvårdsdistriktet för en viss tid förbjuda eller begränsa jakt inom sitt område, om bevarande av ett viltbestånd äventyras.

Enligt 72 § 1 mom. 6 punkten skall den som jagar utan jaktlicens enligt 10 § eller i strid med den kvot som nämns i samma lagrum bestraffas för jaktbrott. I 10 § 1 mom. sägs att för bedrivande av jakt på hjortdjur

krävs tillstånd (jaktlicens för hjortdjur). I 10 § 2 mom. sägs att om jakten orsakar fara för bestånd av något annat vilt eller ett ändamålsenligt ordnande av jakten på sådant vilt kräver detta kan genom förordning stadgas att jaktlicens krävs för jakten eller att en regional kvot skall iakttas.

Döljande av olagligt byte. I 73 § sägs att den som uppsåtligen döljer, transporterar, förmedlar eller utbjuder till salu byte som han fått genom jaktbrott, trots att han vet att det har åtkommit på detta sätt, skall för döljande av olagligt byte dömas till böter eller fängelse i högst tre månader.

Jaktförseelse. I 74 § bestäms om jaktförseelse. För jaktförseelse förutsätts att gärningen har begåtts uppsåtligen eller av vårdslöshet. För jaktförseelse kan dömas till böter.

I 74 § 1 mom. 1 punkten sägs att den som uppsåtligen eller av vårdslöshet jagar i strid med begränsningar som beror på bebyggelse, odlingar eller trafikleder och som anges i 25 § gör sig skyldig till jaktförseelse. Enligt 25 § får djur inte skjutas på närmare avstånd än 150 meter från en sådan byggnad i vilken någon bor. I paragrafen skyddas dessutom gårdsplaner, trädgårdar och odlingar genom att det sägs att för jakt förutsätts tillstånd av områdets ägare eller innehavare. Av skäl som hänför sig till den allmänna säkerheten begränsas jakt också i närheten av järnvägar eller allmänna vägar.

Enligt 74 § 1 mom. 2 punkten bestraffas den som jagar i strid med en sådan begränsning av användningen av fångstredskap eller fångstmetoder varom bestäms genom förordning som givits med stöd av 34 §. I 34 § sägs att närmare stadganden om egenskaperna hos och användningen av tillåtna fångstredskap utfärdas genom förordning. I 34 § 2 mom. sägs att genom förordning kan användningen av tillåtna fångstredskap och fångstmetoder begränsas inom bestämda områden eller så att de får användas endast vid jakt på visst villebråd.

I 35 § finns bestämmelser om transport av jaktvapen. Överträdelse av bestämmelserna är straffbar enligt 74 § 1 mom. 3 punkten.

Enligt 74 § 1 mom. 4 punkten skall den som i strid med 36 § uppsåtligen ofredar vilt när det befinner sig på ett område där personen i fråga inte har jakträtt eller jakttillstånd

för jakt på viltet bestraffas för jaktförseelse.

Enligt 74 § 1 mom. 5 punkten skall den som anordnar jakt på hjortdjur utan en jaktledare eller jagar i strid med de föreskrifter som meddelats av en jaktledare bestraffas för jaktförseelse. I punkten hänvisas inte till de aktuella bestämmelserna i jaktlagen. I 28 § bestäms dock att den som erhållit jaktlicens för hjortdjur skall utse en jaktledare samt att var och en som deltar i jakten är skyldig att iaktta de föreskrifter som jaktledaren meddelar.

Enligt 74 § 1 mom. 6 punkten skall den som i strid med bestämmelserna om jaktlicens i förordning som givits med stöd av 30 § eller de villkor som med stöd av förordningen fogats till jaktlicensen bestraffas för jaktförseelse. Enligt 30 § skall bestämmelser om sökande av jaktlicens för hjortdjur och om de villkor som fogas till licensen utfärdas genom förordning.

Om en jaktledare underlåter att fullgöra en uppgift som ankommer på honom är gärningen straffbar som jaktförseelse med stöd av 74 § 1 mom. 7 punkten. I bestämmelsen hänvisas inte till någon bestämmelse i lagen. I 30 § sägs att genom förordning stadgas närmare om jaktledarens uppgifter. I 23 § jaktförordningen (666/1993) finns en förteckning över jaktledarens uppgifter.

Enligt 74 § 1 mom. 8 punkten är det straffbart att jaga och fungera som jaktledare utan att ha betalt jaktvårdsavgift. Skyldighet att betala jaktvårdsavgift anges i 1 § lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift (616/1993), där det sägs att var och en som bedriver jakt eller är jaktledare enligt 28 § jaktlagen skall för varje jaktår betala jaktvårdsavgift till staten. I lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift hänvisas inte till straffbestämmelserna i jaktlagen.

Enligt 8 punkten är det också straffbart att fungera som skytt utan att ha avlagt skjutprov enligt 21 §. I 21 § sägs att vid jakt på hjortdjur eller brunbjörn får endast den vara skytt som har avlagt skjutprov enligt jord- och skogsbruksministeriets föreskrifter.

Enligt 9 punkten skall den som försummar att visa jaktkort eller intyg över skjutprov på det sätt som bestäms i 22 § dömas för jaktförseelse. I 22 § sägs att jaktkortet och intyg över skjutprov eller en kopia av dem skall

medföras under jakten och på begäran visas för den som övervakar jakt. Om någon jagar utan att medföra de aktuella intygen, har han rätt att inom sju dagar visa dem eller kopior av dem för den som utförde övervakningen eller för polisen.

Enligt 78 § kan den som döms till straff för jaktbrott och som anses ha visat uppenbar likgiltighet för stadgandena om jakt meddelas jaktförbud för en viss tid. Under den tid jaktförbudet gäller är det förbjudet att jaga eller fungera som jaktledare. Enligt 74 § 1 mom. 10 punkten är överträdelse av jaktförbudet straffbar som jaktförseelse.

Enligt 74 § 2 mom. skall även den som av vårdslöshet bedriver jakt på det sätt som nämns i 72 § dömas för jaktförseelse. De gärningar som nämns i bestämmelsen om jaktbrott blir således straffbara som jaktförseelser om de begåtts av vårdslöshet.

I 74 § 3 mom. sägs att den som för att förhindra eller försvåra någon annans lagliga jakt i strid med 31 § försätter jaktredskap i odugligt skick eller på annat sätt stör fångsten skall likaså dömas för jaktförseelse.

För jaktförseelse skall dömas till böter, om inte i annan lag stadgas strängare straff för gärningen.

Brott mot stadgandena i jaktlagen. Som brott mot stadgandena i jaktlagen bestraffas enligt 75 § sådana överträdelser av jaktlagen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den som inte kan anses gälla egentlig jakt. Gärningarna är straffbara om de har begåtts uppsåtligen eller av vårdslöshet.

Enligt 75 § 1 punkten är det straffbart att skada vilt eller störa spel, häckning eller ungar under fredningstid som anges i en förordning som givits med stöd av 37 § 1 mom. Jakt av vilt under fredningstid är således straffbar som jaktbrott eller förseelse med stöd av 72 § 4 punkten eller 74 § 3 mom., men skadande på annat sätt är brott mot stadgandena i jaktlagen.

Enligt 75 § 2 punkten är det straffbart att röra sig på ett viltskyddsområde i strid med en begränsning eller ett förbud som utfärdats med stöd av 39 §. Om viltskyddsområden och förbud eller begränsning av vistelse på området under viltets fortplantningstid beslutar jord- och skogsbruksministeriet.

Enligt 75 § 3 punkten bestraffas den som

för in djur från Åland eller sätter ut djur i frihet i strid med förbudet i 42 §. Enligt 42 § förutsätter införsel eller sättande i frihet av fågel- och däggdjursarter samt viltbestånd av främmande ursprung tillstånd av jord- och skogsbruksministeriet. Enligt 2 mom. gäller detta även djur från Åland och när de sätts ut i frihet.

Enligt 75 § 4 punkten är det straffbart att underlåta att iaktta ett sådant förbud eller en sådan begränsning som gäller handel med vilt och om vilken bestäms genom förordning som givits med stöd av 43 §. För bevarande av viltbeståndet föreskrivs i 31 § jaktförordningen att handel med i Finland jagad tjäder och orre är förbjuden.

Enligt 75 § 5 punkten är det straffbart att fånga eller döda icke fredat djur i strid med förbudet i 49 § eller bestämmelserna i förordning som givits med stöd av 50 §. I 49 § föreskrivs att icke fredat djur skall fångas eller dödas så att ingen utsätts för fara. I paragrafen bestäms dessutom om fångstredskap och fångstmetoder. Med stöd av 50 § får närmare bestämmelser om dessa angelägenheter utfärdas genom förordning. Genom förordning som ges med stöd av 50 § 2 mom. kan icke fredat djur fredas eller fångst och dödande av icke fredat djur begränsas.

I 75 § 6 punkten föreskrivs att den som håller hund i strid med bestämmelserna i 8 kap. skall bestraffas för brott mot stadgandena i jaktlagen. Bestämmelserna i 8 kap. om att hundar skall hållas kopplade syftar till att hålla hundar kopplade så, att detta inte medför olägenheter för viltet.

Enligt 75 § 7 punkten skall den som utsätter och överger en katt i strid med 85 § bestraffas för brott mot stadgandena i jaktlagen. Enligt 85 § är det förbjudet att utsätta och överge katter som tagits till husdjur.

Den som bryter mot stadgandena i jaktlagen kan bötfällas. Bestämmelsen är sekundär, dvs. den tillämpas om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

Olovlig fångst. I 76 § sägs att om straff för olovlig jakt på någon annans jaktområde (olovlig fångst) bestäms i 28 kap. 10 § strafflagen.

Olovlig fångst av icke fredat djur. I 77 § sägs att den som uppsåtligen utan lov fångar

eller dödar icke fredat djur på ett sådant område där han inte har rätt eller tillstånd därtill skall för olovlig fångst av icke fredat djur dömas till böter.

Jaktförbud. I 78 § 1 mom. sägs att när någon döms till straff för jaktbrott och han anses ha visat uppenbar likgiltighet för stadgandena om jakt kan han meddelas jaktförbud. Förbudet kan krävas av åklagaren vid rättegång och förbudet meddelas av domstolen för minst ett och högst fem år. För att säkerställa att förbudet verkställs skall den som meddelats jaktförbud överlämna sitt jaktkort till jaktvårdsföreningen. Enligt 2 mom. får den som meddelats jaktförbud inte jaga eller fungera som jaktledare. Den som meddelats jaktförbud ges enligt 3 mom. inte något nytt jaktkort under den tid förbudet gäller.

Överträdelse av jaktförbud bestraffas som jaktförseelse med stöd av 74 § 1 mom. 10 punkten.

Förverkandepåföljd. I 80 § bestäms om förverkandepåföljd. Paragrafen har ändrats genom lagen 876/2001, som träder i kraft den 1 januari 2002. I 1 mom. bestäms att om vilt har jagats i strid med bestämmelserna i jaktlagen eller i en förordning som utfärdats med stöd av den, utan att någon annan har haft rätt att jaga eller tillägna sig viltet, döms viltet eller dess värde förverkat till staten. Viltets värde bestäms enligt 79 §. I övrigt skall 10 kap. 1—4 och 6—11 § strafflagen iaktas i tillämpliga delar.

Om det för jakt på vilt som avses i 1 mom. krävs jaktlicens, skall jägaren samtidigt åläggas att betala obetald jaktlicensavgift till staten.

Om icke fredade djur har fångats eller dödsats i strid med bestämmelserna i jaktlagen eller i en förordning som utfärdats med stöd av den, skall vad som bestäms i 10 kap. strafflagen tillämpas i fråga om förverkandepåföljden.

Bestämmelserna i 10 kap. 4 § 1 mom. 1 punkten strafflagen tillämpas endast om det brott som förverkandepåföljden grundar sig på är en sådan uppsåtlig gärning som avses i 72 § eller 75 § 5 punkten.

Rättspraxis. För gärningar i strid med jaktlagen dömdes mindre än 300 straff ut per år på 1990-talet. År 1999 utfärdades 217 domar för gärningar i strid med jaktlagen. Av dess

meddelades 156 beslut enligt strafforderförfarande. Jaktbrott behandlas alltid av domstol och för jaktbrott dömdes 28 åtalade. För jaktförseelse dömdes sammanlagt 101 personer, för brott mot stadgandena i jaktlagen dömdes 78 åtalade och för döljande av olagligt byte dömdes 10 åtalade. Påföljden vid jaktbrott eller jaktförseelse är i praktiken böter, även om ett villkorligt straff jämte böter som tilläggsstraff ådömdes 1999. Det genomsnittliga antalet dagsböter för jaktbrott var 43. För jaktförseelse och brott mot stadgandena i jaktlagen underskred antalet tio. Nitton jaktförbud meddelades.

Lagen om fiske

Lagen om fiske. Regleringen av fiske baserar sig på lagen om fiske (286/1982) och förordningen om fiske (1116/1982) som givits med stöd av lagen. Under årens lopp har många ändringar gjorts i lagstiftningen om fiske. Straffbestämmelserna i 14 kap. lagen om fiske har dock gällt i oförändrad form med undantag av de lagändringar om försummelse av fiskevårdsavgift och spöfiskeavgift som trädde i kraft vid ingången av 1997.

Med stöd av ikraftträdelsebestämmelsen i lagen om fiske tillämpades 1951 års lag om fiske (503/1951) samt den förordning angående verkställighet av den år 1951 utfärdade lagen om fiske (1117/1982) som givits med stöd av lagen i Enare, Enontekis och Utsjoki kommuner också efter det att den nya lagen om fiske hade trätt i kraft. I dessa kommuner tillämpades således också straffbestämmelserna i 1951 års lag. Vid ingången av 1998 utsträcktes 1982 års lag till att också gälla Enontekis, Enare och Utsjoki kommuner. Invånarna i kommunerna hade dock till utgången av 2000 rätt att använda tidigare införskaffade, lagliga fångstredskap som strider mot den gällande lagen om fiske eller någon bestämmelse som utfärdats med stöd av den. Också tillstånd som beviljats under den gamla lagens tid förblev gällande enligt villkoren för tillståndet i fråga.

Bestämmelserna i lagen om fiske och den förordning som givits med stöd av den skall enligt 116 § tillämpas även på vattendrag vid riksgränsen, om inte annorlunda är stadgat på

grund av överenskommelse som ingåtts med främmande stat. Fisket i Torne älvs fiskeområde regleras av överenskommelsen mellan Finland och Sverige om gränsälvarna och den därtill anslutna fiskeristadgan för Torne älvs fiskeområde (FördrS 54/1971). I fiskeristadgan finns straffbestämmelser (24 och 26 §) där böter föreskrivs för den som bryter mot vissa bestämmelser i fiskeristadgan. I fiskeristadgan finns också bestämmelser om förverkandepåföljder.

Fisket i Neijdenälven regleras i överenskommelsen med Norge angående fisket inom Neijdenälvens fiskeområde och den därtill anslutna fiskeristadgan (FördrS 18/1978). Överenskommelsen mellan Finland och Norge angående gemensam fiskeristadga för Tana älvs fiskeområde (FördrS 94/1989) gäller fisket i Tana älvs vattendrag. I fråga om båda överenskommelserna gäller att allmän lag tillämpas på överträdelser av fiskeristadgorna.

Överenskommelserna om gränsälvarna revideras som bäst. Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte den 16 april 1999 en arbetsgrupp för att bereda Finlands ståndpunkter inför de förhandlingar som skall föras om revideringen av överenskommelserna mellan Finland och Sverige om gränsälvarna. Arbetsgruppens uppdrag har förlängts till utgången av 2001. Republikens president tillsatte den 23 oktober 1998 en delegation för att samråda om en revidering av överenskommelserna och fiskeristadgorna mellan Finland och Norge gällande Neijdenälven och Tana älv.

Fiske. I lagen om fiske finns inte någon närmare definition av begreppet fiske. Enligt 1 § bör vid bedrivande av fiske största möjliga bestående produktivitet hos vattenområdena eftersträvas. I synnerhet bör det sörjas för att fiskbeståndet utnyttjas rationellt och med beaktande av fiskeriekonomiska synpunkter. Härvid bör sådana åtgärder undvikas som kan inverka skadligt eller menligt på naturen och dess jämvikt. Enligt 2 § svarar i första hand innehavare av fiskerätt för att dessa mål uppnås.

Fiskeförseelse. I 107 § föreskrivs straff för fiskeförseelse. Enligt 1 punkten bestraffas den som använder förbjuden fiskemetod eller förbjudet fångstredskap eller håller sådant

redskap i båt eller i övrigt så, att det är lätt åtkomligt för fångst. Med fullbordad gärning jämställs således vissa försöksartade gärningar där fiske inte har inletts. Bestämmelser om fångstredskap och bedrivande av fångst finns i 6 kap.

Enligt 107 § 2 punkten skall den som vid fiske orsakar onödig störning eller olägenhet bestraffas för fiskeförseelse. I 39 § förbjuds vid bedrivande av fiske allt sådant som i onödan kan förorsaka ägare eller innehavare av strand olägenhet eller störning samt bedrivande av mete, pilkfiske och spöfiske så att de orsakar olägenhet eller störning för annat fiske inom vattenområdet.

Enligt 107 § 3 punkten skall den som olovligt fiskar i kungsådra eller i fiskled eller inom vattenområde där fiske är förbjudet eller inskränkt eller med överträdelse av bestämmelserna angående fredningsområde bestraffas för fiskeförseelse. Bestämmelser om kungsådror och fiskleder finns i 5 kap., där det bestäms om fiskens gång och tryggandet av fiskbeståndet. I fråga om att hålla kungsådror och fiskeleder öppna tillämpas även vattenlagen (264/1961). Enligt 43 § lagen om fiske kan ett fiskeområde i syfte att skydda fiskbeståndet för en bestämd tid grunda ett fredningsområde inom ett vattenområde där det finns värdefulla fiskarter.

Enligt 107 § 4 punkten är det straffbart att under fredningstid eller annars otillåten tid fånga fisk eller kräfta eller under sagda tid hålla för fångst därav särskilt ägnat redskap utsatt i vatten. Enligt 34 § utfärdas bestämmelser om fiskars samt om kräftans fredningstider genom förordning.

Enligt 107 § 5 punkten skall den som fångar fisk eller kräfta som inte fyller stadgade minsta mått bestraffas för fiskeförseelse. I 35 § sägs att om de minsta mått som i naturliga vatten fångade fiskar och kräftor skall fylla stadgas genom förordning. I förordningen om fiske finns för närvarande bestämmelser om minsta mått för vissa fiskar men inte för kräfta. Ett fiskeområde kan också inom sitt område bestämma mått för en viss fisk- eller kräftart (35 § 2 mom.).

Enligt 107 § 6 punkten är det straffbart att fiska i strid med förbud eller inskränkning som arbeidskrafts- och näringscentralen, annan myndighet eller domstol lagligen utfär-

dat.

Enligt 107 § 7 punkten är det straffbart att bedriva fångst av fisk eller kräfta utan att ha betalt fiskevårdsavgift eller spöfiskeavgift till staten, eller om personen inte har med sig bevis över betalda avgifter och inte kan visa upp det inom sju dygn. Om skyldighet att betala fiskevårdsavgift och spöfiskeavgift bestäms i 88 §.

Enligt 107 § 8 punkten skall den som i strid med 92 § olovligen för försäljning lagrar, transporterar eller försänder, saluhåller, uppköper eller mot betalning serverar fredade fiskar eller kräftor eller fiskar eller kräftor som inte fyller stadgade minsta mått bestraffas för fiskeförseelse. Enligt 92 § får fisk och kräftor inte säljas under fredningstid. Andra åtgärder som avser sådan försäljning får inte heller vidtas. I 2 mom. sägs att om fisk eller kräfta inte fyller stadgat minsta mått gäller förbudet oberoende av fredningstid. I 93 § bestäms om situationer där förbudet enligt 92 § inte gäller.

För fiskeförseelse kan dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. Bestämmelsen tillämpas inte om strängare straff föreskrivs någon annanstans i lag.

Fiskebrott. Enligt 108 § skall den som fiskar på sätt som enligt 30 § är förbjudet eller bedriver i 107 § avsedd verksamhet i avsevärd omfattning dömas till böter eller fängelse, ej över två år, om för handlingen inte ankorstades i lag är stadgat strängare straff.

I 30 § sägs att vid fiske får inte användas genom sprängning eller på annat sätt åstadkommet tryck, ej heller skjutvapen, bedövande eller giftiga ämnen eller ämnen som på annat sätt förorenar vattendraget och inte heller elektrisk ström.

Orsakande av fara och allvarlig fara för fiskevatten. I 109 § 1 mom. sägs att den som på annat sätt än genom att bedriva fångst uppsåtligen eller av vållande föranleder fara för eller skada på fiskbestånd eller fiskevattnen eller på annat sätt uppsåtligen genom olovligt förfarande försämrar förutsättningarna för bedrivande av fiske i vattendrag, skall för orsakande av fara för fiskevatten dömas till böter eller fängelse, ej över sex månader, om för handlingen inte ankorstades i lag är stadgat strängare straff.

I 2 mom. sägs att den som uppsåtligen eller

av grovt vållande på sätt som åsyftas i 1 mom. föranleder allvarlig fara för eller allvarlig skada på fiskbestånd eller fiskevatten skall för orsakande av allvarlig fara för fiskevatten dömas till böter eller fängelse, ej över två år, om för handlingen inte ankorstades i lag är stadgat strängare straff.

Gärningssättet vid orsakande av fara för fiskevatten är gärningar som begåtts på annat sätt än genom fiske. I regeringspropositionen 214/1980 rd konstaterades att bestämmelsen motsvarade då gällande 97 § i 1951 års lag om fiske, enligt vilken det var straffbart bl.a. att utan tillstånd i fiskevatten släppa ut för fisket skadlig fisk eller annat djur. Också enligt gällande 121 § är det förbjudet att utan tillstånd av arbetskrafts- och näringscentralen inom vattenområde utplantera eller omplantera fisk- eller kräftarter eller fisk- eller kräftstammar som inte förekommer där förut. Syftet med bestämmelsen är att förhindra skada som planteringen kan förorsaka fiskbeståndet i vattendraget (RP 3/1998 rd).

I samband med stiftandet av 48 kap. strafflagen, vilken gäller miljöbrott, konstaterades (RP 94/1993 rd) att bestämmelsen i 1 § 1 mom. 1 punkt, som gäller miljöförstöring, täcker en del punkter i de gällande bestämmelserna om miljöbrott där målet i första hand är ett annat än att förhindra miljöförorening. Som exempel på en sådan bestämmelse nämndes 109 § lagen om fiske, i vilken fiskets förutsättningar skyddas. Enligt regeringspropositionen kan således gärningar som avses i 109 § vara straffbara som miljöförstöring.

Olovlig fångst. Enligt 111 § skall olovligt fiske i annans fiskevatten eller kränkning av någon annans fiskerätt eller överskridande av fiskerätt bestraffas så som bestäms i strafflagen. Hänvisningen avser bestämmelsen om olovlig fångst i 28 kap. 10 § strafflagen.

Åtalsrätt. I 112 § sägs att har genom brott som åsyftas i lagen om fiske endast enskild rätt kränkts, får brottet ej åtalas av allmän åklagare, om inte målsäganden anmält brottet till åtal.

Behörig domstol. Enligt 113 § 1 mom. skall åtal för brott som åsyftas i lagen om fiske, om åtal för samma handling ej väckts med stöd av vattenlagen och i där stadgad ordning, anhängiggöras vid vederbörande

allmänna underrätt.

Om handläggningen av brottmål i vattendomstolen eller allmän domstol bestäms i 14 kap. 5 § vattenlagen. I praktiken har brottmålen gällande vattenlagen till stor del redan överförts från vattendomstolarna till tingsrätterna med anledning av strafflagens bestämmelser om miljöbrott. Genom miljöskyddslagen (86/2000) indrogs vattendomstolarna och upphävdes 14 kap. 5 § vattenlagen. Efter revideringen överfördes de brottmål som tidigare behandlats av vattendomstolarna till tingsrätterna.

I 113 § 2 mom. lagen om fiske sägs att vad i strafflagen är stadgat om väckande av åtal för ett mot Finland riktat brott som förövats utanför Finland och om dom för detta gäller även i 108 § avsett brott, då det förövats utanför Finlands territorialvatten.

Bestämmelser om Finlands fiskezon finns i lagen om Finlands fiskezon (839/1974). Fiskezonen omfattar den del av det öppna havet som ligger i omedelbar anslutning till rikets territorialvatten och som definieras i 1 §. Inom fiskezonen har Finska staten med stöd av 2 § uteslutande rätt att bestämma om fisket och övervaka det, om inte något annat följer av Europeiska gemenskapens förordningar eller gällande internationella överenskommelser. I 4 § sägs att såvida icke annorlunda stadgas, iakttas vid fiske, som bedrivs inom fiskezonen, i tillämpliga delar bestämmelserna i gällande fiskerilagstiftning.

Fiskezonen hör inte till Finska statens territorium. Enligt territorialprincipen lyder brott inom fiskezonen inte under finsk straffrätt, eftersom de förövats utanför Finska staten, trots att de finska bestämmelserna om fiske iakttas inom fiskezonen. Fiskebrott som förövats utanför Finland kan dock dömas enligt finsk lag med stöd av andra principer för strafflagens tillämpningsområde (RP 1/1996 rd). I ovan nämnda 113 § 2 mom. lagen om fiske fastställs uttryckligen att bestämmelserna om fiskebrott skall tillämpas även på brott som förövats utanför Finland då brottet är riktat mot Finland.

I 113 § 3 mom. sägs att åtal för överträdelse av stadganden och bestämmelser angående fiskezonen anhängiggörs vid den allmänna underrätt som är laga domstol för handläggning av åtal som väckts för brott som för-

övats utanför Finland. I fråga om behandlingen av åtal som väckts för brott som har begåtts utanför Finland regleras den laga domstolen för närvarande i 4 kap. 2 § lagen om rättegång i brottmål (689/1997).

Rättspraxis. År 1999 meddelades inga domar för fiskebrott. För fiskeförseelse dömdes 165 åtalade. Av dessa förelades 153 åtalade böter vid strafforderförfarande och 12 fall behandlades vid rättegång. Sex personer dömdes för överträdelse av fiskeristadgan för Torne älvs fiskeområde. Det genomsnittliga antalet dagsböter var sju.

Antalet fiskebrott och fiskeförseelser har sjunkit under de senaste åren. I början av 1990-talet dömdes 577 personer för gärningar i strid med lagen om fiske och 1996 överskred antalet alltiämt fyrahundra (433).

Lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik

Det allmänna målet för Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik är att reglera ett rationellt och hållbart utnyttjande av de levande tillgångarna i havet samt att skydda och bevara dessa tillgångar. De förordningar och med stöd av dem givna beslut och övriga bestämmelser som rör den gemensamma fiskeripolitiken är som sådana bindande för Finland och direkt tillämpliga utan någon särskilt genomförande. Vissa av gemenskapsförordningarna innehåller dock bestämmelser som förutsätter nationella bestämmelser. Bland annat straffpåföljderna för den som brutit mot EG-bestämmelserna skall regleras nationellt.

I 7 § 1 mom. lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik (1139/1994) föreskrivs straff för brott mot den gemensamma fiskeripolitiken. Bestämmelsen tillämpas, om inte strängare straff för gärningen stadgas i lag. För gärningen kan föreläggas böter. I 2 mom. sägs att stadgandena i 107—109 § lagen om fiske tillämpas också på fångst som i strid med den gemensamma fiskeripolitiken sker med förbjudna fiskeredskap eller förbjudna fiskemetoder samt för vållande av fara för fiskevatten.

Skogslagen

Tillämpningsområde. Enligt 1 mom. är syftet med skogslagen (1093/1996) att främja en i ekonomiskt, ekologiskt och socialt hänsenande hållbar skötsel och användning av skogarna så att skogarna uthålligt ger en god avkastning samtidigt som deras biologiska mångfald bevaras. Enligt 2 § tillämpas lagen på skötseln och användningen av skog inom områden som utgör skogsbruksmark, med undantag av de områden som nämns i paragrafen.

Ansvar för lagstridigt förfarande. I 7 § bestäms om avverkarens ansvar. Största delen av virket i privatskogarna säljs på rot, ett förfarande som baserar sig på ett avtal om avverkning. Genom avtalet överlåter skogsägaren till någon annan rätt att avverka och driva en överenskommen mängd virke på ett bestämt område som tillhör skogsägaren. I dessa situationer har markägarna i praktiken ofta ingen chans att övervaka utförandet. I 7 § 2 mom. föreskrivs därför att när avverkningsrätten har överlåtit skall den som innehar avverkningsrätten betraktas som avverkare. Enligt regeringspropositionen (RP 63/1996 rd) syftar bestämmelsen till att visa att den som innehar avverkningsrätten för sin del ansvarar för ett lagstridigt förfarande. Även frågan om vad som genom civilrättsliga avtal överenskommit mellan markägaren och innehavaren av avverkningsrätten kan vara av betydelse i enskilda fall när man prövar vem ansvaret bör åläggas.

Enligt 9 § 1 mom. skall skyldigheten att se till att återväxt åstadkoms fullgöras av markägaren. I 2 och 3 mom. finns bestämmelser om vem skyldigheten ankommer på när fastigheter överlåts samt när besittningsrätt, nyttjanderätt eller annan särskild rättighet till en fastighet eller ett område innehas av någon annan än markägaren.

Genom skogslagen upphävdes det på fredning baserade systemet enligt lagen om enskilda skogar. Lagen innebar att straffrättsliga påföljder infördes.

Försummelse av anmälan om användning av skog. Anmälan om användning av skog är ett viktigt redskap vid övervakningen av skogslagen. Enligt 14 § skall markägaren eller den som innehar besittningsrätten eller

någon annan sådan särskild rättighet till skogscentralen lämna in en anmälan om användning av skog minst 14 dagar innan åtgärden vidtas. I 18 § 1 mom. föreskrivs att försummelse av anmälningskyldigheten är straffbar. För försummelse kan ådömas böter.

Skogsförseelse. I 18 § 2 mom. sägs att den som bryter mot stadgandena i 5 § 1—3 mom., 8 § 1—3 mom., 10 § 3 mom. eller 12 § 1 eller 2 mom. eller mot stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem eller mot föreskrifter som meddelats med stöd av 13 § skall för skogsförseelse dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag.

I 5 § 1—3 mom. bestäms om beståndsavverkning. I 1 mom. finns en allmän bestämmelse om beståndsvårdande avverkning och förnyelseavverkning. I 2 mom. bestäms om sättet att utföra avverkningarna och i 3 mom. bestäms om övriga verkningar av avverkningarna och om åtgärderna i samband med dem. Verksamhet i strid med skyldigheterna är straffbar som skogsförseelse.

Som skogsförseelse bestraffas enligt 2 mom. även ett förfarande i strid med vad som i 8 § 3 mom. bestäms om åstadkommande av återväxt.

I 10 § bestäms om bevarande av skogarnas biologiska mångfald och uppräknas livsmiljöer som är särskilt viktiga för mångfalden. I 3 mom. sägs att om de livsmiljöer som är särskilt viktiga för mångfalden befinner sig i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta samt avviker tydligt från omgivningen, skall de skötas och användas så att livsmiljöernas särdrag bevaras. Överträdelse av detta förbud är straffbar som skogsförseelse.

I 12 § 1 och 2 mom. bestäms om skogsbruk i skyddsskogar. Enligt 1 mom. utser statsrådet skyddsskogsområdena och kan meddela behövliga allmänna föreskrifter om skötseln och användningen av skog inom skyddsskogsområdet. Enligt 2 mom. är det endast enligt en avverknings- och förnyelseplan som skogscentralen har godkänt tillåtet att avverka skog för annat ändamål än till husbehov. Ministeriet kan också förbjuda eller begränsa tagande av husbehovsvirke. Överträdelse av bestämmelserna är straffbar som skogsförseelse.

Enligt 12 § 2 mom. är också överträdelse av föreskrifter som meddelats med stöd av 13 § straffbar som skogsförseelse. Enligt 13 § kan det behöriga ministeriet besluta att områden skall bildas till skyddsområden och meddela allmänna föreskrifter om den skogsanvändning som är tillåten på skyddsområdena. Än så länge har inga skyddsområden bildats med stöd av 13 §.

I bestämmelsen om skogsförseelse finns inget omnämnande av tillräkneligheten. I praktiken har åklagarna i allmänhet tolkat bestämmelsen så att den anses förutsätta uppsåtlighet. Det finns inte någon rättspraxis eftersom mycket få domar har meddelats i fråga om skogsförseelser.

Bestämmelsen om skogsförseelse tillämpas bara om inte strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag.

Skogsbrott. I 18 § 3 mom. sägs att om med en åtgärd som strider mot stadgandena i 5 § 2 mom., 10 § 3 mom. eller 12 § 1 eller 2 mom. eller mot stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av dem eller mot föreskrifter som meddelats med stöd av 13 § har eftersträvat en avsevärd ekonomisk fördel, eller om åtgärden har vidtagits på ett sätt som utvisar uppenbar likgiltighet för lagens förbud och påbud, skall gärningsmannen för skogsbrott dömas till böter eller till fängelse i högst två år.

I momentet finns inget omnämnande av tillräkneligheten, men bestämmelsen förutsätter uppsåtlighet från gärningsmannens sida.

Rättspraxis. Genom strafforderförfarande förelades 1999 åtta åtalade böter för försummelse av anmälan om användning av skog. Det genomsnittliga antalet dagsböter var sju. För skogsförseelse förelades fyra personer böter, i fråga om en av dessa förelades böter vid strafforderförfarande och i fråga om de övriga i domstol. Det genomsnittliga antalet dagsböter som i domstol förelades för skogsförseelse uppgick till 38. Vid strafforderförfarande var antalet tolv. För skogsbrott meddelades inga domar 1999 liksom inte heller året innan.

2.2. Sverige, Norge och Danmark

Sverige. Jaktlagen är från 1987. Straffen

för jaktbrott och jakthäleri skärptes genom en lagändring som trädde i kraft i juli 2001. Enligt 43 §, som gäller jaktbrott, kan den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet olovligt jagar eller tillägnar sig vilt på annans jaktområde eller vid jakt som sker med stöd av licens bryter mot en för jakten väsentlig bestämmelse i licensen dömas till böter eller fängelse i högst ett år. Det är också straffbart att med uppsåt eller av oaktsamhet jaga fredat vilt, bedriva jakt från motordrivna fortskaffningsmedel eller jaga med förbjudna vapen eller under en förbjuden tid.

Enligt 44 § är ett jaktbrott att anses som grovt, om jakten gällde ett hotat, sällsynt eller värdefullt djur, om brottet har utförts vanemässigt eller i större omfattning, om det utförts med otillåten hjälp av ett motordrivet fortskaffningsmedel eller någon annan motordriven anordning eller om det utförts med en särskilt plågsam jaktmetod. För ett grovt jaktbrott kan dömas till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år.

I förarbetena (reg.prop. 1987/88:120) till bestämmelsen om valet av påföljd i 30 kap. 4 § 2 mom. brottsbalken konstateras att på basis av tidigare rättspraxis kan jaktbrott betraktas som sådana brott för vilka ett kort fängelsestraff i vissa fall bör ådömas i stället för böter.

Med stöd av 45 § döms den till böter som med uppsåt eller av grov oaktsamhet bryter mot vissa allmänna skyldigheter som lagen föreskriver. Den som obehörigen tar befattning med vilt som åtkommit genom jaktbrott döms med stöd av 46 § för jakthäleri till böter eller fängelse i högst ett år. Om brottet är att anses som grovt, döms till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Jakthäleri bedöms som grovt om brottet avsåg en hotad djurart eller utfördes yrkesmässigt. Bestämmelsen i 46 § är sekundär jämfört med bestämmelserna i miljöbalken.

Fiskelagen är från 1993. Enligt 37 § skall den bestraffas som med uppsåt eller av oaktsamhet utan lov fiskar i vatten där annan har enskild fiskerätt eller utan någon myndighets tillstånd fiskar där sådant tillstånd behövs eller sätter ut eller placerar ett fiskeredskap eller en anordning i strid med bestämmelserna och fiskådra. I 38 § föreskrivs straff för befälhavare eller annan som med uppsåt försö-

ker hindra internationell kontroll av havsfiske utanför Sveriges territorium. I samtliga fall är påföljden böter eller fängelse i högst sex månader. Om straff för otillåten trålfiske döms ut med stöd av 37 eller 40 §, bestäms böterna till lägst ettusen kronor och högst ett krontal som motsvarar etthundra gånger antalet hästkrafter i motorn på det fiskefartyg som använts för bogsering av trålen.

Enligt 39 § kan den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot den allmänna akt-samhetsplikten gällande fiske dömas till böter. Detsamma gäller enligt 42 § den som planterar ut fisk, flyttar fisk eller odlar fisk utan tillstånd. För fiskebrott inom Sveriges fiskezon kan endast dömas till böter. I lindriga fall döms inget straff ut för fiskebrott.

Den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet bryter mot EG:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken kan enligt 40 § dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. I lagen gällande EG:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken finns även straffbestämmelser som är sekundära i förhållande till bestämmelsen i fiskelagen och enligt vilka kan ådömas böter eller fängelse i högst sex månader.

Skogsvårdslagen är från 1979. Enligt 38 § bestraffas bl.a. den som uppsåtligt eller av oaktsamhet i strid med lag och på ett oändamålsenligt sätt utan tillstånd eller i strid med tillståndsvillkoren avverkar skog, bryter mot avverkningsförbud eller åtgärdsförbud eller bryter mot skogsvårdsstyrelsens föreskrifter. Påföljden är böter eller fängelse i högst sex månader. I ringa fall döms inget straff ut.

Norge. Viltlagen (viltloven) är från 1981. Enligt 56 § skall den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot lagen eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den dömas till böter eller fängelse i högst ett år, om inte strängare straff föreskrivs någon annanstans i lag. Möjligheten att ådöma fängelse i ett år fogades till lagen 1993.

Lagen om havsfiske (saltvannsfiskeloven) är från 1983. Lagen gäller delvis även fångst av valar och säljar. I 53 § föreskrivs bötesstraff för den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot bestämmelserna i lagen. Den som tidigare har dömts till straff för en gärning i strid med lagen om havsfiske eller

om andra försvårande omständigheter föreligger, kan dömas till fängelse i högst sex månader, antingen som enda påföljd eller tillsammans med böter.

Lagen om rätt att deltaga i yrkesfiske och fångst (deltakerloven) gäller rätten att bedriva fiske med norska fartyg. Lagen trädde i kraft 1999. I lagen finns en liknande straffbestämmelse som i lagen om havsfiske. Lagen om den norska ekonomiska zonen kompletterar lagen om havsfiske. Som påföljd för brott inom den ekonomiska zonen kan bara föreläggas böter.

Lagen om lax- och inlandsfiske (lov om laksefisk og innlandsfisk) är från 1992. Enligt 49 § kan den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot bestämmelserna i lagen eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den dömas till böter eller fängelse i högst ett år, om inte strängare straff föreskrivs någon annanstans i lag. På grund av synnerligen försvårande omständigheter kan ådömas fängelse i högst två år.

Lagen om skogsbruk och skogsskydd (lov om skogbruk och skogvern) är från 1965. I 52 § föreskrivs bötestraff för den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot lagen eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den, om inte strängare straff föreskrivs någon annanstans i lag.

Danmark. Lagen om jakt- och viltförvaltning (lov om jagt- og vildforvaltning) är från 1993. I 54 § föreskrivs straff bl.a. för olovlig jakt i eller jakt i strid med bestämmelserna om fredningstider, för jakt som föranleder allmän fara eller för försummelse av ansvarsförsäkring, om inte strängare straff föreskrivs någon annanstans i lag. Påföljden är böter. Om gärningen har begåtts med uppsåt eller av grov oaktsamhet och om gärningen har orsakat stor skada eller fara för intressen som skyddas genom lag eller om stor ekonomisk nytta har eftersträvat, kan för gärningen dömas till arreststraff eller fängelse i högst två år.

Danmarks fiskelag (fiskerilov) trädde i kraft vid ingången av 2000. I 130 § föreskrivs bötesstraff för olovligt insjöfiske, överträdelse av tillståndsvillkoren, lämnande av felaktiga uppgifter eller dokument och för hemlighållande av uppgifter. Om vissa gärningar som nämns i 130 § begås i syfte att nå

ekonomiska intressen i anslutning till EG:s förordningar, kan böter, arrest eller fängelse i högst två år föreläggas som påföljd. Under försvårande omständigheter kan påföljden vara fängelse i högst fyra år.

Fiskebrott behandlas i allmänhet som brottmål i domstolarna. Om brotten bara kan medföra böter, kan boten och förverkandepåföljden dock föreläggas vid ett administrativt förfarande. En förutsättning är att saken är klar både i fråga om bevis och i fråga om juridiska omständigheter samt att förövaren erkänner sin skuld och samtycker till förfarandet. I praktiken utgör bötesbeloppet en bestämd del av värdet av den olagliga fångsten (konfiskationsvaerden).

Skogslagen (skovloven) är från 1989. Enligt 43 § skall den som bl.a. bryter mot vissa bestämmelser eller villkor gällande fredade skogar och överlåtelse av skog, lämnar felaktiga eller vilseledande uppgifter eller hemlighåller väsentliga uppgifter i samband med ansökan om understöd eller försummar anmälningsskyldigheten enligt lagen eller en arbetsorder gällande fredade skogar dömas till böter. Bestämmelsen tillämpas om inte strängare straff föreskrivs någon annanstans i lag. När bötesbeloppet bestäms skall enligt 43 § 4 mom. den erhållna ekonomiska nyttan beaktas, om det inte bestäms att den nytta som erhållits genom brottet skall förverkas.

2.3. Bedömning av nuläget

Antalet domar som vid strafforderförfarande eller vid underrätterna meddelas för brott som gäller jakt, fiske och skog är inte stort. Bestämmelserna om jakt och fiske reglerar dock den yrkesmässiga verksamheten eller fritidssysselsättningen för en stor grupp av människor. I Finland är skogarna och användningen av dem viktiga för samhällsekonomin.

Lagstiftningen om naturtillgångar är inte bevarande eller skyddande, utan det är fråga om att reglera användningen. Som ett sätt att använda naturen baserar sig både jakt och fiske på principen om hållbart utnyttjande. Målen för skogsanvändningen har också utvidgats från virkesproduktiva ekonomiska aspekter till miljömässiga mål.

Straffbestämmelserna i jaktlagen och

skogslagen har utfärdats på 1990-talet. Bestämmelserna om fiskebrott är däremot något äldre. De gällande straffbestämmelserna avspeglar rätt väl dagens uppfattningar om nödvändigheten av att samordna ekonomiska och ekologiska omständigheter vid användningen av naturtillgångar.

I bestämmelserna om jaktbrott, fiskebrott och skogsbrott föreskrivs fängelse i två år som hot om straff för brotten. Enligt principerna för totalrevideringen av strafflagen bör straffbestämmelser med hot om straff inte finnas utanför strafflagen, utan de bör tas in i strafflagen. Skrivsättet i de gällande bestämmelserna motsvarar inte heller helt den mall som följts i totalrevideringen av strafflagen. Omnämmanden av tillräknelighet saknas i bestämmelserna om fiskebrott och skogsbrott, vilket i praktiken har medfört ovisshet vilken grad av tillräknelighet som krävs. Detta har eventuellt bidragit till att mycket få domar har meddelats för skogsbrott och skogsförseelser under den tid skogslagen har gällt.

Bestämmelserna om fiskebrott har inte till alla delar helt samordnats med bestämmelserna om miljöbrott i 48 kap. strafflagen.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

3.1. Samlande av bestämmelserna i strafflagen

Syftet med propositionen är att straffbestämmelserna om jakt, fiske samt användning och skötsel av skog skall ändras i analogi med principerna för totalrevideringen av strafflagen. Propositionen inverkar däremot inte i någon betydande grad på straffbarheten inom områdena i fråga.

I propositionen föreslås att ett nytt 48 a kap. fogas till strafflagen. I kapitlet finns bestämmelser om naturresursbrott. I enlighet med principerna för totalrevideringen av strafflagen överförs bestämmelserna med hot om straff för jakt-, fiske- och skogsbrott samt döljande av olagligt byte från respektive lagar till det nya kapitlet i strafflagen. I strafflagen föreslås också bestämmelser om åtalsrätt och jaktförbud. Bestämmelserna med hot om bötesstraff för förseelser kvarstår

i de aktuella lagarna.

Vid totalrevideringen av strafflagen har brotten i allmänhet graderats i tre steg, gärningens grundform samt lindrig och grov gärningsform. I strafflagen finns dock undantag från modellen. Det föreslås att naturresursbrotten graderas i två gärningsformer, dvs. grundformen för gärningen som är straffbar enligt strafflagen och förseelser om vilka bestäms i respektive lagar. Den föreslagna graderingen och de föreslagna skalorna motsvarar modellen i fråga om naturskyddsbrott och byggnadsskyddsbrott i 48 kap. strafflagen.

Bestämmelser om grov gärningsform är inte motiverade med anledning av de föreslagna maximistraffen. På samma sätt som i de gällande bestämmelserna föreslås fängelse i två år som maximistraff för naturresursbrott. Inom rättspraxisen har böter dömts ut som straff för naturresursbrott. Straffskalorna för grundformerna för gärningarna möjliggör således att strängare straff än normalt straff döms ut, om verksamheten har varit t.ex. exceptionellt omfattande eller om förövarens skyldighet har överskridit det normala. Dessutom kan t.ex. de skador på vattendrag som fiske orsakat uppfylla rekvisitet för miljöförstöring enligt 48 kap. 1 § strafflagen, där den grova gärningsformen kan medföra fängelsestraff i minst fyra månader och högst sex år. I praktiken behövs det således inte strängare maximistraff än för närvarande.

Det föreslås också att ortografin i bestämmelserna om naturresursbrott ändras i enlighet med principerna för totalrevideringen av strafflagen.

De förverkandepåföljder som gäller skogs-, jakt- och fiskebrott har reviderats i samband med totalreformen av förverkandepåföljderna, och de lagar som gäller reformen träder i kraft den 1 januari 2002. I denna proposition behöver i dessa bestämmelser göras endast små ändringar som förutsätts av de reviderade bestämmelserna i strafflagen.

3.2. Revidering av bestämmelserna om jaktbrott

I den nya bestämmelsen om jaktbrott i 48 a kap. 1 § strafflagen föreslås inte några stora ändringar i sak jämfört med bestämmelsen

om jaktbrott i jaktlagen. Det föreslås att jaktbrott som förövats uppsåtligen eller av grov oaktsamhet skall vara straffbara. I dag är bara uppsåtliga jaktbrott straffbara. I stället för de gällande paragrafhänvisningarna föreslås beskrivningar av de gärningar som skall bestraffas. I den föreslagna bestämmelsen om jaktbrott i strafflagen används samma begrepp som i jaktlagen, bl.a. definitionen av jakt.

I jaktlagens bestämmelser om jaktförseelse och om överträdelse av stadgandena i jaktlagen föreslås bara små ändringar i sak och små lagtekniska ändringar.

Det föreslås att jaktlagens bestämmelse om olovlig fångst av icke fredat djur upphävs. Om fångst av icke fredat djur föreslås bli bestämt i 28 kap. 10 § 2 mom. strafflagen. I paragrafen bestäms om olovlig fångst.

Enligt förslaget skall försök till jaktbrott inte vara straffbara. Försök är inte heller straffbara enligt den gällande lagen. Tidpunkten för när jakten inleds har i jaktlagen definierats så att det inte är nödvändigt att beskriva att försök är straffbara.

3.3. Revidering av bestämmelserna om fiske

Bestämmelser om fiskebrott föreslås i 2 § i det nya 48 a kap. strafflagen. I propositionen har avsikten varit att samordna bestämmelserna om gärningar som strider mot lagen om fiske med bestämmelserna om miljöbrott i 48 kap. strafflagen. Det föreslås att användningen av bedövande och giftiga ämnen eller ämnen som annars förorenar vattendragen, vilken för närvarande är straffbar som fiskebrott, i fortsättningen skall vara straffbar utslutande som miljöförstöring enligt 48 kap. 1 § 1 punkten strafflagen. Enligt den nya bestämmelsen i 48 a kap. 2 § 1 mom. 1 punkten skall det däremot fortfarande vara straffbart som fiskebrott att vid fiske använda tryck som åstadkommit genom sprängning eller på annat sätt, skjutvapen eller elektrisk ström.

Det föreslås också att bestämmelserna om orsakande av fara för fiskevatten i 109 § 1 mom. lagen om fiske och om orsakande av allvarlig fara för fiskevatten i 109 § 2 mom.

upphävs. Bestämmelsen om miljöförstöring i 48 kap. 1 § 1 mom. 1 punkten omfattar till stor del liknande gärningssätt som avses i 109 § lagen om fiske. Av gärningssätten enligt 109 § skall det dock vara straffbart som fiskebrott att inom vattenområden utplantera eller överföra en fisk- eller kräftart eller fisk- eller kräftstam som äventyrar eller skadar fiskbeståndet eller fiskevattnet.

Med stöd av hänvisningsbestämmelsen i 7 § 2 mom. lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik tillämpas bestämmelserna i 107—109 § lagen om fiske på vissa gärningar som står i strid med lagen i fråga. Den som bryter mot lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik kan således också dömas till fängelse med stöd av gällande 108 eller 109 § lagen om fiske. Enligt principerna för totalrevideringen av strafflagen bör straffbestämmelser med hot om fängelsestraff sammanföras i strafflagen. Det föreslås därför att fiske som i strid med Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik bedrivs med förbjudna fiskeredskap eller fiskemetoder eller under förbjudna fångsttider skall vara straffbart som fiskebrott enligt 48 a kap. 2 § strafflagen.

Det föreslås att bestämmelsen om döljande av olagligt byte skall utsträckas till att förutom byte som fåtts genom jaktbrott också gälla döljande av byte som fåtts genom fiskebrott.

Det föreslås att tillämpningsområdet för ordningsbot utsträcks till förseelser som gäller försummelse av fiskeavgifter. Föreläggande av böter genom ordningsbotsförfarande är förenat med praktiska fördelar jämfört med strafforderförfarandet. Föreläggande av ordningsbot till ett fast belopp sparar på polisens resurser, eftersom det inte är nödvändigt att utreda den bötfälldas inkomster. Inbesparingar uppkommer också av att vid ordningsbotsförfarande deltar åklagarna inte i föreläggandet av påföljden, utan boten föreläggs av polisen. Vid ordningsbotsförfarande är den åklagades rättsskydd på grund av det summariska förfarandet däremot något sämre än vid strafforderförfarande. Den som förelagts ordningsbot kan föra saken till domstol, men det är förbjudet att överklaga underrättens beslut i ordningsbotsärenden. Ordnings-

bot som påföljd är i allmänhet motiverad bara i fråga om ringa brott som inte är juridiskt svåra och som inte är förenade med bevisproblem.

Försummelser av fiskevårdsavgifter eller spöfiskeavgifter uppfyller de villkor som nämns ovan, dvs. det är lätt att utreda och fastställa dem. Det föreslås att 2 a kap. 9 § 3 mom. strafflagen ändras så att ordningsbot skall kunna bestämmas som påföljd vid försummelse att betala fiskevårdsavgiften eller spöfiskeavgiften eller vid försummelse av att inom utsatt tid uppvisa ett bevis på att avgifterna har betalats. Ordningsboten skall föreläggas av polisen eller gränsbevakningsmyndigheten.

Förverkandepåföljd kan inte föreläggas vid ordningsbotsförfarande. I lagen om fiske föreslås därför att bestämmelserna om förverkandepåföljd inte skall tillämpas om en person föreläggs ordningsbot för försummelse av fiskevårds- eller spöfiskeavgiften eller för försummelse av att inom utsatt tid uppvisa ett bevis på att avgifterna har betalats.

Det föreslås bli bestämt att försök till ett fiskebrott skall vara straffbart. Trots att försök inte är straffbart i dag, kan vissa gärningar som är närbesläktade med brottsförberedelse eller brottsförsök vara straffbara som fiskebrott.

3.4. Revidering av bestämmelserna om skogsbrott

Skogslagen innebar att man övergick från prognostiserande övervakning till övervakning i efterhand och att man tog i bruk ett straffrättsligt påföljdssystem. I skogslagen finns bestämmelser om de instanser som ansvarar för att skyldigheterna enligt skogslagen fullgörs. Sådana är 7 § om skogsavverkarens ansvar, 9 § om vem som ansvarar för att återväxt åstadkoms samt 14 § om vem som skall lämna in en anmälan om användning av skog. Enligt skogslagens bestämmelser om styrningen av ansvaret kan flera olika instanser ansvara för lagstridig verksamhet. I enskilda fall kan också civilrättsliga avtal vara av betydelse när det skall avgöras vem eller vilka som skall åläggas ansvar enligt skogslagen. Ibland kan det vara svårt att på ett entydigt sätt avgöra vem som ansvarar för

att förpliktelseerna enligt lagen uppfylls och vem straff- och förverkandepåföljderna skall gälla.

Frågor som gäller styrningen av ansvaret vid skogsanvändning och skogsskötsel är frågor som skall avgöras enligt skogslagen, och de kan inte avgöras när straffbestämmelserna revideras. Det centrala vid tillämpningen av straffbestämmelserna är att olika aktörer för sin del i tillräcklig grad kan förutse vilka gärningar som är förbjudna, vilka skyldigheter de har och om de straffrättsligt kan ställas till svars för gärningarna eller för försummelse av de skyldigheter som föreskrivits. I detta hänseende bör det anses att de föreslagna straffbestämmelserna och skogslagens bestämmelser om styrningen av ansvaret är tillräckligt exakta. I straffprocesser tillämpas skogslagens ansvarsbestämmelser dessutom enligt straffrättsliga principer. Trots att det i skogslagen föreskrivs att vissa instanser ansvarar för fullgörandet av förpliktelserna enligt lagen, skall åklagaren i straffprocesser påvisa att gärningsmannen är skyldig.

Skogsbrott kan oftare än andra naturresursbrott ansluta sig till verksamhet som utövas av en juridisk person. I strafflagen finns för närvarande två bestämmelser om styrning av ansvar, 47 kap. 7 § om arbetsbrott och 48 kap. 7 § om miljöbrott, vilka tillämpas för att avgöra vem som är ansvarig person inom en organisation. I kapitlet om naturresursbrott föreslås dock inte någon motsvarande bestämmelse. Frågan om vem som skall bära straffansvaret inom en organisation kan vara förenad med problem också i fråga om verksamhet som står i strid med skogslagen, men de typiska problemen vid skogsbrott hänför sig i första hand till ansvarsfördelningen mellan köparen och säljaren. Trots att de tre största virkesköparna i egenskap av juridiska personer köper mer än 4/5 av virket på marknaden, är en stor del av dem som säljer skogsavverkningsrätt eller virke fysiska personer eller sammanslutningar som ägs av dem. Strafflagens bestämmelser om styrning av ansvar ger inte mycken vägledning för avgörande av den ansvarsfördelning mellan skogsägare och skogsavverkare som beskrivs ovan och som bestäms enligt skogslagen. Om det däremot handlar om styrningen av ansva-

ret inom ett företag kan det i enskilda fall vara befogat att överväga tillämpning av de grunder som framgår av 47 kap. 7 § eller 48 kap. 7 § strafflagen. Denna möjlighet har behandlats i motiveringen till bestämmelsen om styrning i 47 kap. strafflagen (RP 94/1993 rd).

I gällande 18 § skogslagen förutsätts att genom en gärning som skall bestraffas som skogsbrott har eftersträvat en avsevärd ekonomisk fördel eller att åtgärden har vidtagits på ett sätt som utvisar uppenbar likgiltighet för lagens förbud och påbud. I propositionen föreslås att villkoren slopas. Däremot skall det vara straffbart som skogsbrott att avverka skog i strid med förpliktelseerna enligt skogslagen eller att bryta mot bestämmelser eller föreskrifter om skogsskyddsområden eller skyddsområden. Graden av allvarighet hos gärningarna i fråga bedöms t.ex. utgående från avverkningens eller en annan åtgärds omfattning, ekonomiska betydelse eller verkningar i fråga om en hållbar användning av skogen eller skogens mångfald. Ringa gärningar skall bestraffas som skogsförseelser.

Det föreslås att ovan nämnda gärningar i strid med skogslagen skall vara straffbara som skogsbrott om de begåtts uppsåtligt eller av grov oaktsamhet. För närvarande är endast uppsåtliga gärningar straffbara som skogsbrott. Skogsanvändning innebär dock betydande ekonomisk verksamhet. Av dem som deltar i användningen förutsätts kännedom om bestämmelserna och skyldigheterna i fråga om användning och skötsel av skogarna samt förmåga och vilja att ta reda på saker och ting om dem liksom även annars ett visst mått av omsorgsfullhet. Verksamhet som strider mot skogslagen konstateras också i samband med syn, som i praktiken inte kan förrättas förrän snön har smält. På grund av detta kan utredningen av ett brott fördröjas så, att för närvarande är skogsförseelser med bötesanktion ofta preskriberade innan åtal väcks. Propositionen innebär att en något större del av de gärningar som strider mot skogslagen kan bedömas som skogsbrott eftersom de begåtts av grov oaktsamhet. Detta inverkar för sin del via den förlängda preskriptionstiden på utredningen av gärningen.

För skogsbrott skall också bestraffas den

som uppsåtligt i strid med skogslagen eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, eller utan sådant tillstånd som förutsätts i lag eller i strid med tillståndsvillkor, vid skogsskötsel och skogsanvändning skadar en från omgivningen tydligt avvikande livsmiljön, som befinner sig i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta och som är särskilt viktig med tanke på skogsnaturens mångfald så, att gärningen är ägnad att äventyra bevarandet av livsmiljöns särdrag. Med stöd av skogslagen fattas inte något officiellt skyddsbeslut i fråga om skydd av livsmiljöer som befinner sig i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta och som är särskilt viktiga med tanke på skogsnaturens mångfald, utan skogsägaren eller den som innehar avverkningsrätt svarar i sista hand för att områdena identifieras i naturen. Det kan dock vara svårt t.o.m. för sakkunniga att identifiera särskilt viktiga livsmiljöer. Det kan likaså vara svårt att bedöma hur enskilda åtgärder påverkar bevarandet av livsmiljön. När riksdagen antog skogslagen förutsatte den att särskilt viktiga livsmiljöer kartläggs omedelbart efter det att lagen har trätt i kraft (RSV 209/1996 rd).

På uppdrag av jord- och skogsbruksministeriet bedriver Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio och skogscentralerna ett samfällt projekt för att på riksnivå kartlägga särskilt viktiga livsmiljöer i privatskogarna. Forststyrelsen och skogsindustriolen har också kartlagt särskilt viktiga livsmiljöer i sina skogar. Särkartläggningen inleddes 1998 och avsikten är att den skall slutföras före 2003. Privatskogarnas totala areal uppgår till ca 15,5 miljoner ha, varav ca 10 miljoner ha kartläggs särskilt och återstoden kartläggs i samband med skogsplaneringen. Kartläggningen utförs i samarbete med skogsägaren. Syftet med kartläggningen är förutom att förbättra skogsägarens förutsättningar att sköta sina skogar också att förebygga sådana åtgärder i strid med skogslagen som föranleds av okunnighet samt att förbättra skogsägarens rättsskydd.

Vid åtalsprövning har åklagarna i praktiken fäst avseende vid frågan om den livsmiljö som gärningen riktats mot har omfattats av kartläggning. Alla viktiga livsmiljöer observeras dock inte vid särkartläggning eller

skogsplanering. Det har uppskattats att ca 20 % av de särskilt viktiga livsmiljöerna inte observeras när terrängen kartläggs. Med tiden uppkommer också nya objekt som befinner sig i naturtillstånd, och naturtillståndet i en särskilt viktig livsmiljö kan i sin tur försvinna till följd av andra än forstliga faktorer.

I propositionen föreslås därför att den som skadar livsmiljön som befinner sig i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta och som är särskilt viktig med tanke på skogsnaturens mångfald skall bestraffas bara om gärningen är uppsåtlig. Den som vidtar åtgärden skall bl.a. känna till det aktuella områdets speciella karaktär samt de eventuella verkningar som nämns i rekvisitet för åtgärder som vidtas i området. Med stöd av ovan nämnda svårigheter att identifiera särskilt viktiga livsmiljöer och bedöma åtgärdernas verkningar föreslås till skillnad från övriga gärningar som skall bestraffas som skogsbrott att straffansvaret inte skall utsträckas till gärningar som begåtts av grov oaktsamhet.

Det föreslås att bestämmelsen om skogsförseelse förtydligas så att de gärningar som nämns i bestämmelsen skall vara straffbara både om de begåtts uppsåtligt och om de begåtts av oaktsamhet. Vid övervakningen av försummelse är det i praktiken mycket svårt att bevisa uppsåtlighet, t.ex. försummelse av skogsförnyelseförpliktelsen vilken är straffbar som skogsförseelse. Försummelserna skulle således ofta bli ostraffade, om enbart uppsåtliga gärningar eller försummelse var straffbara som skogsförseelser.

I regeringspropositionen med förslag till skogslag (RP 63/1996 rd) konstaterades att med beståndsavverkning avses fällning av träd. Rekvisitet för ett brott som gäller avverkning förutsätter alltså att minst ett träd har fällts. Försök till skogsbrott föreskrivs inte som straffbart i den gällande skogslagen. Bestraffning av försök skulle vara överlappande med förhandlingsplikten enligt 15 § skogslagen gällande planerad eller påbörjad avverkning som misstänks vara lagstridig. Efter resultatlösa förhandlingar kan dock behandlingsförbud enligt 16 § utfärdas och vite föreläggas först när den avverkning som misstänks vara lagstridig har påbörjats eller annan åtgärd vidtagits. Behandlingsförbud

kan således inte utföras eller vite föreläggas förrän träd har fällts. Denna brist i lagstiftningen avhjälps om det föreskrivs att försök till skogsbrott skall vara straffbart.

I praktiken kan det dock vara svårt att konstatera försök till skogsbrott, eftersom också laglig avverkning och andra lagliga åtgärder kan vidtas på ett avverkningsområde samtidigt med de lagstridiga åtgärderna. Att t.ex. skogsmaskiner förs till eller används på ett avverkningsområde är således inte nödvändigtvis ett bevis på försök till ett skogsbrott. I propositionen föreslås därför att försök till ett skogsbrott inte heller i fortsättningen skall vara straffbart.

Däremot föreslås att möjligheten att utfärda behandlingsförbud enligt 16 § 1 mom. och att förelägga vite enligt 16 § 2 mom. skogslagen utsträcks till att gälla planerad avverkning. Möjligheten att utfärda behandlingsförbud och döma ut vite på basis av planerad avverkning är lika effektiv med tanke på förebyggande av brott som att föreskriva att försök till skogsbrott är straffbart.

4. Propositionens verkningar

Propositionen har inte några verkningar i fråga om organisation eller ekonomiska verkningar. Föreläggande av ordningsbot i stället för dagsböter enligt inkomst vid försummelse av fiskvårds- eller spöfiskeavgiften sänker sannolikt i någon mån inflödet av bötesinkomster till staten. Reformen har dock inte någon statsekonomisk betydelse. Ordningsbot som påföljd vid försummelse av avgifterna minskar på arbetsmängden för åklagarna och i viss mån även för polisen.

Straffrättsliga metoder är ett miljöpolitiskt styrmedel. I propositionen föreslås inte några betydande ändringar i sak i fråga om straffbarheten vid utnyttjandet av naturtillgångarna. Förflyttningen av bestämmelserna om naturresursbrott till strafflagen understryker dock brottens klandervärdhet. Förtydligandet av bestämmelserna, i synnerhet i fråga om tillräkneligheten, underlättar styrningen av

utnyttjandet av naturtillgångarna. Utvidgningen av vållandeansvaret understryker att den som använder naturtillgångar är skyldig att skaffa adekvat information om sin verksamhet, vilket ökar bestämmelsernas förebyggande effekt. Propositionen har således positiva miljöverkningar.

5. Beredningen av propositionen

Den projektorganisation som tillsatts för att bereda totalrevideringen av strafflagen (strafflagsprojektet) tillsatte den 15 februari 1996 en arbetsgrupp för att bereda en revidering av bestämmelserna om naturresursbrott. Arbetsgruppen inledde dock sitt arbete först den 24 september 1998, då arbetsgruppens sammansättning kompletterades med företrädare för jord- och skogsbruksministeriet. Eftersom strafflagsprojektet lades ned i mars 1999 tillsatte justitieministeriet den 18 augusti 1999 en arbetsgrupp för att fortsätta det oavslutade reformarbetet. I arbetsgruppen fanns företrädare för justitieministeriet och jord- och skogsbruksministeriet. Som sakkunnig hördes en företrädare för miljöministeriet. Arbetsgruppen överlämnade sitt förslag till justitieministeriet den 5 maj 2000.

Utlåtande om förslaget begärdes av 48 myndigheter, organisationer och sakkunniga. Remissinstanserna ställde sig positiva till förslaget. Förslaget om att graden av allvarighet hos gärningar som strider mot skogslagen bör bedömas i ljuset av vilka verkningar de har i fråga om en hållbar skötsel eller användning av skogarna ansågs dock vara problematiskt. Det konstaterades att förslaget motsvarar syftet med skogslagen men att det i praktiken är svårt att bedöma verkningarna för en hållbar skötsel eller användning av skogarna.

Propositionen har färdigställts som tjänsteuppdrag vid justitieministeriet utgående från arbetsgruppens förslag så, att i synnerhet bestämmelsen om skogsbrott har setts över på basis av utlåtandena.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Strafflagen

2 a kap. Om böter, förvandlingsstraff och ordningsbot

9 §. *Ordningsbotsföreseelser.* I paragrafen bestäms om ordningsbotsföreseelser. I 3 mom. sägs att ordningsbot kan bestämmas som påföljd för ringa överträdelse av nedskräpningsförbudet enligt avfallslagen (1072/1993). Det föreslås att momentet ändras så att ordningsbot skall kunna bestämmas som påföljd också för försummelse att betala fiskevårdsavgift eller spöfiskeavgift enligt lagen om fiske (286/1982) eller för försummelse att inom utsatt tid uppvisa ett bevis på att sådan avgift har betalats.

Med stöd av 4 mom. bestäms beloppet av ordningsbot med stöd av förordningen om ordningsbotsföreseelser (610/1999). Avsikten är att en ändring av förordningen skall träda i kraft samtidigt som lagarna gällande naturresursbrott. Enligt planerna skall ordningsboten vid försummelse av någondera avgiften uppgå till 50 euro. I 2 a kap. 11 § strafflagen sägs att om ordningsbot samtidigt skall föreläggas för två eller flera föreseelser, föreläggs ordningsboten för den föreseelse för vilken den strängaste ordningsboten är föreskriven. Om ordningsbot samtidigt föreläggs för försummelse av båda avgifterna, skall den bötfällda således med stöd av 11 § föreläggas bara en ordningsbot på 50 euro.

Ordningsbot föreläggs av polisen eller av någon annan tjänsteman som utför den övervakning som föreskrivs i lag. Ordningsboten är en straffrättslig påföljd, och av skäl som hänför sig till rättsskyddet är det viktigt att den föreläggs av en tjänsteman, i allmänhet polis, som fått utbildning i brottsutredning och föreläggande av straff. Också i 124 § grundlagen sägs att uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får ges

endast myndigheter. Enligt 96 § lagen om fiske skall gränsbevakningsmyndigheterna se till att bestämmelserna om fiske följs i vatten vid riksgränsen och inom Finlands havsområde. Med stöd av 46 § 2 mom. lagen om gränsbevakningsväsendet (320/1999) får en gränsbevakningsman förelägga ordningsbot i ett brottmål som undersöks av gränsbevakningsväsendet. Polisens och gränsbevakningsmannens rätt att förelägga ordningsbot baserar sig på ovan nämnda lagar. För tydlighetens skull föreslås dessutom i förordningen om ordningsbotsföreseelser bli bestämt att ordningsbot för försummelse av fiskevårds- eller spöfiskeavgiften kan föreläggas endast av polisen eller gränsbevakningsmyndigheterna.

Vid trafikföreseelser förelägger polisen vanligen ordningsbot på platsen. Vid försummelse av fiskevårds- eller spöfiskeavgiften är detta ofta inte möjligt, eftersom polisen i allmänhet inte finns på platsen för att bevittna att fiske bedrivs utan att tillbörliga avgifter har betalats. I praktiken skall fiskeövervakaren förplikta fiskare som vid fiske inte kan uppvisa ett tillbörligt betalningskvitto att visa ett kvitto för polisen inom sju dygn. Om fiskaren inte visar upp ett betalningskvitto inom utsatt tid efter fiskeövervakarens anmälan, utför polisen en begränsad förundersökning i den omfattning som förutsätts i 7 § ordningsbotslagen (66/1983). Det är lätt att utreda och konstatera betalningsförsummelse eller försummelse av att uppvisa betalningskvitto inom utsatt tid. I enlighet med 6 § 3 mom. lagen om ordningsbotsförfarande skall den för föreseelsen misstänkte också höras innan ordningsbotsföreläggande utfärdas. Den begått föreseelsen skall delges föreläggande av ordningsbot av polisen i samband med hörandet eller senare, i enlighet med 8 § ordningsbotslagen, i den ordning som i 11 kap. rättegångsbalken föreskrivs för delgivning av stämning i brottmål.

28 kap. **Om stöld, förskingring och olovligt brukande**

10 §. *Olovlig fångst*. I paragrafen bestäms om olovlig fångst. Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen. Enligt momentet döms också den för olovlig fångst som med uppsåt olovligen fångar eller dödar icke fredade djur på ett sådant område där han eller hon inte har rätt eller tillstånd därtill.

Enligt 48 § jaktlagen har den som äger eller innehar ett område eller en byggnad rätt att fånga eller döda icke fredat djur. För den som äger området har icke fredade djur i allmänhet inte samma ekonomiska värde som vilt som jagas. Olovlig fångst av icke fredade djur på någon annans område kränker trots detta ägande- eller besittningsrätten för den som äger eller innehar området eller byggnaden. Som gärning är olovlig fångst av icke fredade djur således jämförbar med sådan olovlig fångst av vilt som kränker en annans jakträtt och för vilken föreskrivs straff i 28 kap. 10 § strafflagen. Det är därför motiverat att i denna paragraf också föreskriva straff för olovlig fångst av icke fredat djur.

Straff för olovlig fångst av icke fredat djur föreskrivs för närvarande i 77 § jaktlagen. För gärningen kan dömas till böter. Också olovlig fångst bestraffas med böter. När straffet dimensioneras kan det beaktas att den olovliga fångsten gäller icke fredat djur enligt 2 mom., vilket inte har samma ekonomiska värde för områdets ägare som vilt enligt 1 mom.

Med stöd av 82 § jaktlagen är olovlig fångst av icke fredat djur för närvarande ett målsägandebrott. Till denna del förblir situationen oförändrad, eftersom även olovlig fångst är ett målsägandebrott enligt 28 kap. 15 § strafflagen.

48 a kap. **Om naturresursbrott**

1 §. *Jaktbrott*. I paragrafen föreslås bestämmelser om jaktbrott som begåtts uppsåtligt eller av grov oaktsamhet. För närvarande bestraffas bara uppsåtliga jaktbrott. Jaktens karaktär är förknippad med en accentuerad aktsamhetsskyldighet. Därför föreslås bli bestämt att både gärningar som begåtts upp-

såtligt och gärningar som begåtts av grov oaktsamhet skall vara straffbara som jaktbrott.

Enligt 1 mom. 1 punkten skall den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet obehörigen jagar med sådana fångstredskap eller fångstmetoder som är förbjudna enligt jaktlagen eller i strid med den begränsning av användningen av motordrivna fortskaffningsmedel som föreskrivs i jaktlagen straffas för jaktbrott. Innehållet i den föreslagna bestämmelsen motsvarar gällande 72 § 2 och 3 punkten jaktlagen.

I den föreslagna paragrafen avses med jakt detsamma som jakt enligt definitionen i 2 § jaktlagen. Användningen av i 33 § jaktlagen avsedda fångstredskap och fångstmetoder för att jaga vilt skall vara straffbar som jaktbrott. På samma sätt som för närvarande skall också jakt i strid med begränsningarna i 32 § jaktlagen vara straffbar som jaktbrott. Enligt begränsningarna är det förbjudet att i fångstsyfte skrämja eller spåra vilt med luftfartyg eller med motordrivna fordon som rör sig på marken eller isen eller med fartyg eller båtar vilkas motor är i gång eller att skjuta vilt från sådana färdmedel.

Enligt 1 mom. 2 punkten skall den bestraffas som obehörigen jagar i strid med de bestämmelser om fredning av vilt, jaktförbud eller jaktbegränsning som gäller vilt eller kvot för vilt som finns i jaktlagen eller i strid med bestämmelser eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av den, eller utan jaktlicens. Den föreslagna bestämmelsen omfattar de gärningar om vilka för närvarande bestäms i 72 § 4—6 punkten jaktlagen.

I 37 § 1 mom. jaktlagen sägs att under fredningstiden får vilt inte jagas eller skadas, inte heller spel, häckning eller ungar störs. I jaktförordningen finns närmare bestämmelser om fredningstiderna för vilt. Jakt och störning vid spel och häckning eller av ungar under fredningstiden i strid med 37 § 1 mom. är sådan överträdelse av bestämmelserna om fredning som avses i den föreslagna 2 punkten. Om vilt under fredningstiden skadas eller deras spel och häckning störs på annat sätt än genom jakt, skall gärningarna däremot såsom för närvarande vara straffbara som brott mot bestämmelserna i jaktlagen. Även överträdelse av de jaktförbud eller jaktbegräns-

ningar som en jaktvårdsförening med stöd av 38 § 1 mom. jaktlagen utfärdat för ett område skall vara straffbar som jaktbrott. Överträdelser av kvoter som begränsar jakten skall lika så vara straffbara.

För jakt på hjortdjur krävs alltid tillstånd. Om jaktlicens för andra djur bestäms genom förordning. Enligt den föreslagna bestämmelsen i 2 punkten skall också jakt utan jaktlicens vara straffbar som jaktbrott. Liksom för närvarande skall överträdelser av de villkor som fogats till jaktlicensen vara straffbara som jaktföreseelse.

Enligt 3 punkten skall det vara straffbart att bedriva jakt så att människor eller annans egendom utsätts för fara eller skadas. Det skall likaså vara straffbart att bryta mot förbud eller begränsning som gäller jakt och som meddelats med hänsyn till allmän säkerhet. Enligt 20 § 3 mom. jaktlagen skall jakt bedrivs så att människor eller egendom inte utsätts för fara eller skadas. Med hänsyn till den allmänna säkerheten kan länsstyrelsen för en viss tid inom ett bestämt område förbjuda jakt eller begränsa den (23 § jaktlagen). Överträdelse av ett sådant förbud uppfyller brottsrekvisitet för 3 punkten.

Bestämmelserna om brott mot liv och hälsa i 21 kap. strafflagen kan också bli tillämpliga när någon annan utsätts för skada vid jakt. Det blir närmast fråga om tillämpning av bestämmelserna om dödsvållande eller vållande av personskada. I fråga om skada av annans egendom kan även strafflagens bestämmelser om skadegörelse bli tillämpliga.

I paragrafen förutsätts att den som gör sig skyldig till den gärning som nämns handlar obehörigt. I de fall som nämns i 40 § jaktlagen kan jaktvårdsdistriktet ge en jakträttshavare tillstånd att för jakt använda fångstredskap eller fångstmetoder som annars är förbjudna. Tillstånd kan även beviljas för att fånga djur under fredningstiden. Jord- och skogsbruksministeriet kan bevilja tillstånd att avvika från bestämmelserna om fångstredskap eller fångstmetoder (41 § 2 mom.). Avvikelse från jaktvårdsdistriktets förbud och begränsningar samt föreskrifter om viltskyddsområden får också göras för att skydda husdjur, byggnader, anordningar eller någon annan egendom (41 § 1 mom.). Bland annat i de fall som avses i dessa bestämmel-

ser har gärningsmannen inte handlat obehörigt.

Som straff föreslås böter eller fängelse i högst två år. Straffskalan är densamma som i gällande lag. I fråga om klanderbarhet motsvarar jaktbrott skogsbrott och fiskebrott, för vilka samma straff också föreskrivs i gällande lag och föreslås i denna proposition. Också för djurskyddsbrott är maximistraffet fängelse i två år.

2 §. *Fiskebrott.* Enligt den föreslagna bestämmelsen i 1 mom. 1 punkten skall den som vid fiske uppsåtligen eller av grov oaktsamhet använder tryck som åstadkommit genom sprängning eller på annat sätt eller använder skjutvapen eller elektrisk ström bestraffas för fiskebrott. Motsvarande fångstmetoder är straffbara med stöd av gällande 108 § lagen om fiske.

De gärningar som nämns i 1 punkten är så pass skadliga för fiskbeståndet att det föreslås att de så som för närvarande skall vara straffbara oavsett om de medför abstrakt eller konkret fara för fiskbeståndet eller fiskevattnet. Det föreslås att gärningarna skall vara straffbara som fiskebrott, om strängare straff för gärningen inte bestäms på något annat ställe i lag. Om sprängningen är ägnad att förorsaka allmän fara för liv eller hälsa eller så att därav uppstår allmän fara för en synnerligen betydande ekonomisk skada, kan även bestämmelsen om sabotage i 34 kap. 1 § strafflagen bli tillämplig. Som straff för sabotage föreskrivs fängelse i minst fyra månader och högst fyra år.

Jämfört med gällande lag föreslås däremot inte längre bli bestämt att det skall vara straffbart som fiskebrott att vid fiske använda bedövande eller giftiga ämnen eller ämnen som annars förorenar vattendragen. Det föreslås att användningen av bedövande och giftiga ämnen eller ämnen som annars förorenar vattendragen vid fiske, vilken för närvarande är straffbar som fiskebrott, i fortsättningen skall vara straffbar uteslutande som miljöförstöring enligt 48 kap. 1 § 1 punkten strafflagen. Bestämmelsen om miljöförstöring omfattar gärningar där någon i strid med lag eller med stöd av lag utfärdade bestämmelser i miljön för, släpper ut eller lämnar ett föremål, ämne strålning eller något annat sådant så, att gärningen är ägnad att förorena eller

nedskräpa miljön eller förorsaka fara för hälsan. Sådan förorening eller nedskräpning av miljön som förutsätts i brottsrekvisitet för miljöförstöring kan också åstadkommas genom bedrivande av fiske på ett sådant sätt som förbjuds i lagen om fiske. Ämnen som är förbjudna vid fiske skall enligt 30 § lagen om fiske vara bedövande eller giftiga eller på annat sätt förorena vattendraget, vilket kan tolkas som att de medför konkret fara eller skada för vattendraget. Bestämmelsen om miljöförstöring förutsätter att gärningen medför abstrakt fara för förorening eller nedskräpning av miljön eller fara för hälsan. I fråga om den fara gärningen medför ställer således bestämmelsen om miljöförstöring tröskeln för straffbarhet lägre än den gällande lagen om fiske.

I 1 mom. 2 punkten föreslås bli bestämt att det skall vara straffbart att uppsåtligt eller av grov oaktsamhet i betydande omfattning fiska i strid med vad som bestäms om fredning av fisk och kräfta, fångstredskap, bedrivande av fångst, fångstförbud, fångstbegränsning eller om minimimått för fisk eller kräfta i lagen om fiske eller i strid med en med stöd av lagen om fiske utfärdad bestämmelse eller allmän eller särskild föreskrift. I den gällande bestämmelsen om fiskebrott i 108 § lagen om fiske förutsätts inte att de gärningar som nämns i lagrummet medför fara för fiskbeståndet eller fiskevattnen. I detta hänseende innebär den föreslagna bestämmelsen i 2 punkten att situationen bibehålls oförändrad.

Enligt den föreslagna bestämmelsen i 2 punkten kan den som fiskar i betydande omfattning göra sig skyldig till fiskebrott. Här avses omfattande fiske, yrkesmässigt fiske eller andra former av fiske som medför betydande ekonomisk nytta. Med moderna fiskemetoder kan man redan under en fisketur få en så stor fångst, att fisket också i ett sådant fall kan innebära fiske i betydande omfattning.

Fisket skall bedrivas i strid med lagen om fiske eller en med stöd av lagen om fiske utfärdad bestämmelse eller allmän eller särskild föreskrift. Med stöd av 37 och 38 § lagen om fiske kan arbetskrafts- och näringscentralen samt med stöd av 26 § 4 mom. ett fiskeområde på de grunder som nämns i pa-

ragraferna i fråga bevilja tillstånd att avvika från lagen eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Enligt den föreslagna bestämmelsen i 3 punkten skall också den som fiskar med fiskeredskap eller fiskemetoder som är förbjudna eller under sådan tid fiske är förbjudet enligt de förordningar om Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik eller enligt sådana beslut eller bestämmelser som meddelats med stöd av förordningarna bestraffas för fiskebrott. Förbudet mot att fiska under förbjudna tider omfattar även överträdelse av fiskeförbud som utfärdats för resten av året på grund av att den årliga kvoten har överskridits.

Med stöd av hänvisningsbestämmelsen i 7 § 2 mom. lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik tillämpas bestämmelserna i 107—109 § lagen om fiske också på fångst som i strid med den gemensamma fiskeripolitiken sker med förbjudna fiskeredskap eller förbjudna fiskemetoder. Påföljderna vid överträdelse av bestämmelserna om Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik skall enligt Europeiska gemenskapens förordningar vara lika stränga som påföljderna för motsvarande förbjudna gärningar enligt nationella lagar. Detta förutsätter att hot om straff föreskrivs för de grövsta gärningarna i strid med förordningarna om Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik. I enlighet med den princip som tillägnats vid totalreformen av strafflagen föreslås att en bestämmelse med hot om straff tas in i strafflagen. Straff för lindrigare gärningar i strid med den gemensamma fiskeripolitiken föreskrivs alltså i 7 § 1 mom. lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik, enligt vilket böter kan föreläggas för nämnda gärningar.

I den föreslagna bestämmelsen i 3 punkten specificeras Europeiska gemenskapens förordningar eller de beslut eller bestämmelser som meddelats med stöd av dem både enligt sin rättsliga grund och enligt sitt innehåll (GrUU 4/1997 rd). I 3 punkten avses EG-förordningar som utfärdats med stöd av artikel 37 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen eller beslut eller bestämmelser som meddelats med stöd av dem

och som gäller Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik. De gärningar som skall vara straffbara som fiskebrott begränsas dessutom på samma sätt som för närvarande till att gälla enbart fiske med förbjudna fiskeredskap eller fiskemetoder och fiske under förbjudna tider.

De aktuella EG-förordningarna, bestämmelserna eller besluten kan inte specificeras i den föreslagna 3 punkten. Som exempel kan nämnas rådets förordning (EEG) 3760/92 om ett gemenskapssystem för fiske och vattenbruk, rådets förordning (EG) nr 2847/93 om införande av ett kontrollsystem för den gemensamma fiskeripolitiken, rådets förordning (EG) nr 1447/99 om att upprätta en förteckning över sådana beteenden som utgör allvarliga överträdelser av den gemensamma fiskeripolitikens bestämmelser samt rådets förordning (EG) 88/98 om fastställande av vissa tekniska åtgärder för bevarande av fiskeresurserna i Östersjön, Bälten och Öresund. Om t.ex. fiskekvoter utfärdas dock nya bestämmelser varje år.

I 4 punkten föreslås bli bestämt att det skall vara straffbart som fiskebrott att uppsåtligen eller av grov oaksamhet i strid med lagen om fiske inom vattenområden olovligen utplantera eller överföra någon fisk- eller kräftart eller någon fisk- eller kräftstam som inte förekommer där förut så, att gärningen är ägnad att äventyra eller skada fiskbeståndet eller fiskevattnet. De gärningar som nämns i punkten är för närvarande straffbara som orsakande av fara för fiskevattnet, vilket enligt propositionen skall upphävas.

I den gällande bestämmelsen förutsätts att utplanteringen eller överföringen orsakar konkret fara eller skada för fiskevattnet eller fiskbeståndet. I den föreslagna punkten förutsätts däremot att gärningarna orsakar abstrakt fara. Kravet på abstrakt fara sänker tröskeln för straffbarhet jämfört med nuläget. Detta har ansetts motiverat eftersom olovlig utplantering av främmande fisk- eller kräftarter eller fisk- eller kräftstammar kan ha många slags (ekologiska eller genetiska) skadliga verkningar. Som exempel kan nämnas att den inhemska kräftstammen permanent har försvunnit ur flera vattendrag delvis därför att en signalkräftstam av främmande ursprung som sprider kräftpest har utplanterats i vat-

tendragen. Förslaget innebär att tillämpningsområdet för fiskebrott börjar omfatta gärningar som är farliga för fiskbeståndet eller fiskevattnet, men som av slumpmässiga orsaker inte har orsakat någon konkret fara eller skada. Genom att förutsätta att gärningarna orsakar abstrakt fara kan man däremot låta sådana smärre gärningsformer som är straffbara som fiskeförseelser falla utanför tillämpningsområdet för fiskebrott. I 4 punkten förutsätts att utplanteringen sker olovligen, eftersom arbetskrafts- och näringscentralen kan bevilja utplanteringsstillstånd.

Enligt 2 mom. skall försök till ett uppsåtligt brott vara straffbart. I den gällande lagen finns inte någon bestämmelse om att försök till fiskebrott är straffbart. Enligt gällande 107 § 1 punkten lagen om fiske skall dock den som håller förbjudet fångstredskap i båt eller i övrigt så att det är lätt åtkomligt för fångst bestraffas för fiskebrott. Detsamma gäller enligt 4 punkten den som under fredningstid håller fångstredskap utsatt i vatten, om verksamheten har bedrivits i avsevärd omfattning enligt 108 §. Genom att i enlighet med förslaget föreskriva att försök är straffbart blir motsvarande gärningar straffbara som försök till fiskebrott. Straffbara blir också andra åtgärder som påvisar försök till ett fiskebrott och som för närvarande förblir ostraffade. Om t.ex. sprängämnen avsedda för fiske påträffas på ett fiskefartyg inför fångst kan detta bestraffas som försök till fiskebrott.

Den som gjort sig skyldig till fiskebrott skall dömas till böter eller fängelse i högst två år. Skalan är densamma som i gällande lag.

3 §. *Skogsbrott.* I paragrafen föreslås bestämmelser om skogsbrott. För närvarande bestraffas bara uppsåtliga skogsbrott. På de grunder som framförs i allmänna motiveringen bör den gärning som nämns i det föreslagna 2 mom. fortfarande bara bestraffas när den utförts uppsåtligen, med de gärningar som nämns i 1 mom. bör bestraffas när de utförts uppsåtligen eller av grov oaksamhet.

I 1 mom. 1 punkten föreslås bli bestämt att den som uppsåtligen eller av grov oaksamhet avverkar skog i strid med de bestämmelser eller föreskrifter om beståndsvårdande avverkning eller förnyelseavverkning som

finns i 5 § 2 eller som har utfärdats med stöd av 4 mom. skogslagen skall för skogsbrott dömas till böter eller fängelse i högst två år. Straffbara som skogsbrott är för närvarande bara brott mot de förpliktelser i fråga om förnyelseavverkning eller beståndsvårdande avverkning som nämns i 5 § 2 mom. Enligt den föreslagna bestämmelsen i 1 punkten utsträcks straffbarheten till att också gälla brott mot de allmänna föreskrifter som jord- och skogsbruksministeriet med stöd av 5 § 4 mom. meddelat om minimimängden av det trädbestånd som skall lämnas kvar vid beståndsvårdande avverkning och om dess kvalitet samt om förutsättningarna för förnyelseavverkning.

Bestämmelsen i 1 punkten omfattar bara gärningar som orsakats av avverkning. På samma sätt som för närvarande omfattar straffbarheten inte brott mot förpliktelserna enligt 5 § 3 mom. skogslagen, vilka gäller skador orsakade av avverkning och de åtgärder som vidtas i samband med den. Med avvikelse från nämnda 3 mom. skall dock de skador som avverkningen och de åtgärder som vidtagits i samband med den medfört på det trädbestånd som kvarstår på avverkningsområdet vara straffbara till den del det är fråga om överträdelse av de föreskrifter som med stöd av 4 mom. meddelats om mängden av det trädbestånd som skall lämnas kvar. Straffbarheten skall dock fortfarande inte gälla skador på trädbestånd utanför avverkningsområdet till följd av de åtgärder som vidtas i samband med avverkning och inte heller skador i terrängen som försämrar växtförhållandena för trädbeståndet. Utan normer på lägre nivå är det i praktiken svårt att med den exakthet som förutsätts för straffbarhet bedöma sådana skador enbart med stöd av den allmänna bestämmelsen i skogslagen.

I 1 mom. 2 punkten föreslås bli bestämt att också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot skogslagens bestämmelser eller med stöd av lagen utfärdade bestämmelser eller föreskrifter som gäller skyddsskogsområden eller skyddsområden skall dömas för skogsbrott.

Om de gärningar som nämns i 1 och 2 punkten är ringa, kan de eventuellt vara straffbara som skogsförseelser i stället för

skogsbrott. Gärningens allvar bör bedömas enligt objektiva kriterier med beaktande av bl.a. avverkningens omfattning och ekonomiska betydelse. En avverkning omfattar i genomsnitt 1—2 hektar och det genomsnittliga värdet har varit ca 70 000 mk. Eftersom syftet med skogslagen är att främja en i ekonomiskt, ekologiskt och socialt hänseende hållbar skötsel och användning av skogarna, bör även dessa omständigheter beaktas vid bedömning av allvaret hos gärningar i strid med skogslagen.

På ett skyddsskogsområde bör gärningens allvar bedömas i förhållande till syftet med skyddsskogsområdet, dvs. att förhindra att skogsgränsen förskjuts. På samma sätt som vid andra avverkningar bör också avverkningsområdets omfattning och avverknings sättet beaktas. Gärningens allvar kan också påverkas av avverkningsområdets läge, dvs. om det finns i en sådana del av skyddsskogsområdet där klimatet är ogynnsamt. Ett skyddsområde är däremot alltid litet, och därför kan redan en liten avverkning äventyra bevarandet av skogen. En sådan gärning kan i allmänhet inte betraktas som ringa.

I 2 mom. föreslås bli bestämt att det skall vara straffbart som skogsbrott att uppsåtligen i strid med skogslagen eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, eller utan sådant tillstånd som förutsätts i lag eller i strid med tillståndsvillkor, vid skogsskötsel eller skogsanvändning skada en från omgivningen tydligt avvikande livsmiljö som befinner sig i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta och som är särskilt viktig med tanke på skogsnaturens mångfald så, att gärningen är ägnad att äventyra bevarandet av livsmiljöns särdrag. I 10 § 2 mom. skogslagen definieras livsmiljöer som är särskilt viktiga med tanke på skogsnaturens mångfald och som befinner sig i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta. I 3 mom. uppställs en förpliktelse att sköta och använda livsmiljöerna så att deras särdrag bevaras. I regeringspropositionen om skogslagen (RP 63/1996 rd) beskrivs innehållet i förpliktelsen att bevara livsmiljön som är särskilt viktig samt definieras vad som avses med skötsel och användning. Jord- och skogsbruksministeriet har också meddelat föreskrifter om förbudna och tillåtna åt-

gärder vid hantering av särskilt viktiga livsmiljöer (jord- och skogsbruksministeriets beslut om tillämpning av skogslagen, 224/1997).

I 2 mom. förutsätts att särskilt viktig livsmiljö skadas så, att gärningen är ägnad att äventyra bevarandet av livsmiljöns särdrag. Detta ytterligare villkor gällande orsakande av abstrakt fara innebär att tillämpningsområdet för skogsbrott inte omfattar sådana ringa gärningar som skadar den aktuella livsmiljön och som dock kan vara straffbara som skogsförseelser. Gärningar som t.ex. av slumpmässiga skäl oberoende av gärningsmannen inte har orsakat konkret fara eller skada skall däremot vara straffbara som skogsbrott.

Förslaget utsträcker straffbarheten till att också gälla överträdelse av de förordningar och bestämmelser som utfärdats med stöd av 10 § 4 mom. skogslagen och de närmare föreskrifter som det behöriga ministeriet meddelat med stöd av lagrummet. Med stöd av 11 § kan undantagslov beviljas för skötsel och användning i strid med förpliktelse enligt 10 § 3 mom. I straffbestämmelsen föreslås därför ett omnämnande av verksamhet utan tillstånd eller i strid med tillståndsvillkoren.

4 §. *Döljande av olagligt byte.* I paragrafen föreslås bli bestämt att den som döljer, anskaffar, transporterar, förmedlar eller utbjuder till salu byte som erhållits genom jaktbrott eller fiskebrott, trots att han eller hon vet om dess olagliga ursprung, skall bestraffas för döljande av olagligt byte. Enligt gällande 73 § jaktlagen är döljande av byte som fåtts genom jaktbrott straffbart som döljande av olagligt byte.

Det kan vara svårt att särskilja delaktighet i brott från ett separat häleribrott. Beroende på omständigheterna kan den som förmedlar eller den som saluför bytet vara delaktig som anstiftare till brottet eller som medhjälpare. I praktiken kan det dock ibland vara svårt att påvisa att förmedlaren eller försäljaren har varit delaktig i ett jakt- eller fiskebrott. Eftersom sådan verksamhet upprätthåller olaglig jakt och fiske, är det motiverat att särskilt föreskriva att befattningstagande med olagligt byte skall bestraffas.

Det föreslås att bestämmelsen om döljande

av olagligt byte kompletteras med en ny gärningsform, dvs. att anskaffa olagligt byte. Anskaffning nämns också i 32 kap. som gäller häleribrott. Tidsmässigt föregås anskaffningen av bytet av döljande. Det är motiverat att utsträcka straffbarheten även till anskaffning, eftersom det inte föreslås bli bestämt att försök till gärningen skall vara straffbart.

Bestämmelsen om döljande av olagligt byte skall förutom byte som fåtts genom jaktbrott också gälla byte som fåtts genom fiskebrott. Enligt den gällande lagen om fiske skall den som för försäljning lagrar, transporterar eller försänder, saluhåller, uppköper eller mot betalning serverar fredade fiskar eller kräftor eller fiskar eller kräftor som inte fyller stadgade minsta mått bestraffas för fiskeförseelse. Det föreslås att motsvarande gärningar skall vara straffbara som döljande av olagligt byte. Döljande av byte som fåtts genom jakt och fiske behandlas då på samma sätt i lagstiftningen.

Häleribrott enligt 32 kap. 1 § 1 mom. strafflagen gäller alla förbrott som nämns där och i alla gärningsformer. Med stöd av 1 mom. är det straffbart att dölja egendom som fåtts genom t.ex. stöld, grov stöld eller snatteri, trots att endast grundformen stöld nämns för att undvika att rekvisitet blir komplicerat (RP 66/1988 rd). Det föreslås dock inte att häleribrott med olagligt byte skall utsträckas till att gälla döljande av byte som fåtts genom jakt- eller fiskeförseelse. Många av gärningssätten för jakt- och fiskeförseelser är sådana att de inte resulterar i något byte. Också i de fall där resultatet är byte är det fråga om förhållandevis ringa förseelser vid jakt eller fiske. Enligt förslaget skall döljande av olagligt byte således bara gälla döljande av byte som fåtts genom jaktbrott eller fiskebrott.

I jaktlagen föreskrivs böter eller fängelse i tre månader som straff för döljande av olagligt byte. Den som för närvarande bestraffas för fiskeförseelse för att för försäljning ha lagrat, transporterat eller försänt, saluhållit, uppköpt eller mot betalning serverat fredade fiskar eller kräftor eller fiskar eller kräftor som inte fyller stadgade minsta mått kan bestraffas med ett strängare straff än så, dvs. med böter eller fängelse i sex månader. Den som gör sig skyldig till häleri enligt 32 kap.

1 § strafflagen kan dömas till fängelse i högst ett år och sex månader. Den som gör sig skyldig till yrkesmässigt häleri enligt 3 § kan dömas till fängelse i minst fyra månader och högst sex år. Gärningsformerna för döljande av olagligt byte lämpar sig för både privatpersoners befattningstagande med olagligt byte och yrkesmässigt döljande av byte. För de fall där döljandet av olagligt byte har varit omfattande och yrkesmässigt föreslås att det längsta straffet höjs från tre månader till sex månader. Maximistraffet sex månader möjliggör också husrannsakan enligt 5 kap. 1 § tvångsmedelslagen (450/1987) i hälares fordon eller förråd.

I 2 mom. föreslås bli bestämt att för brott enligt 1 mom. skall inte dömas den som är delaktig i det brott genom vilket det olagliga bytet har erhållits. Bestämmelsen i 1 mom. skall inte heller tillämpas på den som har gemensamt hushåll med gärningsmannen och som endast använder eller förbrukar byte som gärningsmannen har anskaffat för det gemensamma hushållets normala behov. Motsvarande begränsningsbestämmelser finns i fråga om häleribrott i 32 kap. 6 § och i fråga om olaga befattningstagande med infört gods i 46 kap. 7 § 2 och 3 mom.

Olagligt byte som används i ett privat hushåll kan ha ett förhållandevis ringa värde. För häleri av olagligt byte föreslås inte någon särskild bestämmelse om lindriga gärningsformer. Om bytet har ett ringa värde, kan åklagaren med stöd av allmänna bestämmelser om åtgärdseftergift låta bli att väcka åtal på grund av att brottet är ringa.

5 §. *Åtalsrätt.* Har genom ett brott som beskrivits som straffbart i jaktlagen endast en enskilds rätt kränkts, får allmän åklagare för närvarande enligt 82 § jaktlagen inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal. I 112 § lagen om fiske finns motsvarande bestämmelse om brott mot lagen om fiske.

Enligt den föreslagna bestämmelsen i 1 mom. skall jakt- och fiskebrott samt döljande av olagligt byte alltså vara målsägandebrott, om enbart en enskilds rätt har kränkts genom gärningen.

I 2 mom. föreslås bli bestämt att vad som i 1 mom. bestäms om väckande av åtal för ett mot Finland riktat brott som förövats utanför Finland och om dom för detta gäller i 2 § av-

sett fiskebrott, då det har förövats utanför Finlands territorialvatten. Motsvarande bestämmelse finns för närvarande i 113 § 2 mom. lagen om fiske. I samband med att 1 kap. strafflagen reviderades konstaterades i regeringspropositionen (RP 1/1996 rd) att den aktuella hänvisningen i 113 § lagen om fiske gäller 1 kap. 3 § strafflagen, där det bestäms om tillämpningen av finsk lagstiftning på utomlands begångna brott som riktats mot Finland. Det föreslås att bestämmelsen utan någon ändring i sak flyttas från lagen om fiske till 48 a kap. 5 § 2 mom. strafflagen, eftersom det föreslås att fiskebrott skall regleras i det nya 48 a kap. strafflagen.

6 §. *Jaktförbud.* I paragrafen föreslås bli bestämt om jaktförbud som skall meddelas på grund av jaktbrott. Med stöd av 6 § skall domstolen kunna meddela jaktförbud för den som döms för jaktbrott och som genom sitt förfarande har visat uppenbar likgiltighet för bestämmelserna om jakt. Jaktförbudet skall meddelas för viss tid, för minst ett och högst fem år. Den som meddelats jaktförbud skall samtidigt åläggas att överlämna sitt jaktkort till jaktvårdsföreningen.

I 2 mom. föreslås bli bestämt att den som meddelats jaktförbud inte skall få jaga eller fungera som jaktledare enligt 28 § jaktlagen under den tid jaktförbudet gäller.

Innehållet i bestämmelsen motsvarar gällande 78 § 1 och 2 mom. jaktlagen. Det föreslås att bestämmelsen om meddelande av jaktförbud flyttas till strafflagen, eftersom förbudet kan meddelas endast den som döms för jaktbrott som enligt förslaget skall beskrivas som straffbart i strafflagen.

För tydlighetens skull föreslås i 2 mom. bli bestämt att jaktförbud också skall kunna meddelas en person som med stöd av 3 kap. 3 § strafflagen inte döms till straff, dvs. som är i avsaknad av förståndets bruk. Motsvarande omnämmande finns i 17 kap. 23 § 1 mom. i fråga om djurhållningsförbud.

I 3 mom. föreslås bli bestämt att förbudet skall gälla, även om ändring har sökts, till dess avgörandet i saken har vunnit laga kraft.

Det föreslås att jaktförbud skall kunna meddelas endast den som skall dömas för jaktbrott. Detsamma gäller enligt den gällande jaktlagen. Det har inte ansetts motiverat att utsträcka förbudet till gärningar på förse-

elsenivå, eftersom den som gör sig skyldig till sådana inte visar likadan likgiltighet för bestämmelserna om jakt som den som gör sig skyldig till jaktbrott.

1.2. Jaktlagen

10 kap. Påföljder för lagstridig verksamhet

36 §. *Förbud mot att ofreda vilt.* Enligt gällande 36 § får vilt inte med avsikt ofredas när det befinner sig på ett område där personen i fråga inte har jakträtt eller jakttillstånd för jakt på viltet. Enligt gällande 74 § 1 mom. 4 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av vårdslöshet ofreda vilt i strid med förbudet i 36 §. För att det inte skall föreskrivas att en gärning som begåtts av vårdslöshet skall vara straffbar och som i den materiella bestämmelsen bara förbjuds som uppsåtlig, föreslås att orden "med avsikt" stryks i 36 §. Efter ändringen är tillräknenheten densamma i förbudsbestämmelsen och straffbestämmelsen.

72 §. *Jaktbrott.* I gällande 72 § finns bestämmelser om jaktbrott. I propositionen föreslås att jaktbrott skall regleras i 48 a kap. 1 § strafflagen. Kapitlet gäller naturresursbrott. Det föreslås därför att bestämmelsen i 72 § ändras så, att det hänvisas till 48 a kap. 1 § strafflagen.

73 §. *Döljande av olagligt byte.* I paragrafen bestäms om döljande av olagligt byte. I propositionen föreslås att döljande av olagligt byte skall regleras i 48 a kap. 4 § strafflagen. Enligt förslaget gäller straffbestämmelsen för döljande av olagligt byte döljande av byte som fått genom jakt- eller fiskebrott. Det faller sig därför naturligt att den finns i 48 a kap. strafflagen i samband med straffbestämmelserna för dessa brott. Det föreslås därför att 73 § upphävs.

74 §. *Jaktförseelse.* Straffbara som jaktförseelser är för närvarande gärningar som begåtts vid jakt eller som hör nära samman med jakt. Det föreslås inte några ändringar i fråga om detta.

1 mom. I 1 punkten föreslås en bestämmelse om straff för den som uppsåtligen eller av oaktsamhet jagar i strid med ett förbud eller en begränsning som har meddelats i eller

som utfärdats med stöd av 20 § 3 mom., 23 § 1 mom., 32 §, 33 § 1 eller 2 mom. eller 38 § 1 mom. I 2 punkten föreslås en bestämmelse om straff för den som jagar under den fredningstid som avses i 37 § 1 mom. eller utan sådan jaktlicens som avses i 10 § eller i strid med en kvot som bestämts med stöd av 10 §. Om gärningen inte är straffbar enligt 48 a kap. 1 § strafflagen eller om strängare straff för gärningen inte bestäms på något annat ställe i lag, skall för jaktförseelse dömas till böter.

Enligt 48 a kap. 1 § strafflagen skall de gärningar som 1 mom. hänvisar till vara straffbara som jaktbrott, om de begåtts uppsåtligen eller av grov oaktsamhet. Med stöd av det föreslagna 74 § 1 mom. skall motsvarande gärningar vara straffbara som jaktförseelser, om de begåtts av oaktsamhet. I fråga om dessa gärningar bestäms gränsen mellan jaktförseelse enligt 1 mom. och jaktbrott enligt strafflagen således på basis av graden av tillräknenbarhet. Enligt 74 § 2 mom. jaktlagen gäller också för närvarande att den som av vårdslöshet begår gärningar som nämns i 72 § skall dömas för jaktförseelse.

Å andra sidan kan även uppsåtliga i 1 mom. nämnda ringa gärningar vara straffbara som jaktförseelser.

2 mom. De gärningar som enligt 1—4 punkten skall vara straffbara som jaktförseelser motsvarar i sak gällande 74 § 1 mom. 1—4 punkten.

Enligt 5 punkten skall den som i strid med 28 § anordnar jakt på hjortdjur utan en jaktledare eller jagar i strid med föreskrifter som en jaktledare meddelat med stöd av 28 § dömas för jaktförseelse. Jämfört med den gällande bestämmelsen hänvisas för tydlighetens skull till 28 §, där det bestäms att den som erhållit jaktlicens för hjortdjur skall utse en jaktledare och att var och en som deltar i jakten är skyldig att iaktta de föreskrifter som jaktledaren meddelar.

Enligt 6 punkten skall förfaranden i strid med bestämmelserna om jaktlicens för hjortdjur i en förordning som givits med stöd av 30 § eller i strid med villkor som enligt förordningen fogats till en jaktlicens för hjortdjur vara straffbara som jaktförseelse. Jakt i strid med motsvarande bestämmelser eller villkor är för närvarande straffbar som jakt-

förseelse. Den föreslagna bestämmelsen syftar dock till att omfatta även andra överträdelser av bestämmelserna om jaktlicens än sådana som begåtts vid jakt, t.ex. försummelse av den anmälningsskyldighet i anslutning till jaktlicens som föreskrivs i 9 § jaktförordningen. I 6 punkten föreslås därför bli bestämt att det skall vara straffbart att förfara i strid med bestämmelserna om jaktlicens i förordning eller de villkor som fogats till jaktlicensen.

Med stöd av 30 § jaktlagen bestäms genom förordning också om utrustning som används vid jakt på hjortdjur. Enligt 29 § jaktförordningen skall de som deltar i jakt på hjortdjur använda den utrustning som nämns i paragrafen. Besträffning av försummelse att använda föreskriven utrustning anses för närvarande basera sig på 74 § 1 mom. 6 punkten jaktlagen. De bestämmelser om utrustning som utfärdas genom förordning är dock inte sådana bestämmelser om jaktlicens som avses i 6 punkten och inte heller villkor som skall fogas till jaktlicensen. För tydlighetens skull föreslås särskilt bli bestämt att försummelse att använda utrustning som skall användas vid jakt på hjortdjur är straffbar. Enligt 7 punkten skall den som jagar utan att använda sådan utrustning som enligt en förordning som givits med stöd av 30 § skall användas vid jakt på hjortdjur bestraffas för jaktförseelse.

Bestämmelserna i 2 mom. 8—12 punkten motsvarar gällande 1 mom. 7—10 punkten. För tydlighetens skull föreslås i 8 punkten, som gäller försummelse av jaktledarens skyldigheter, en hänvisning till förordning som givits med stöd av 30 § och i vilken det bestäms närmare om jaktledarens skyldigheter. I 9 punkten, som gäller försummelse av jaktvårdsavgift, föreslås en hänvisning till lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift.

Bestämmelsen i 12 punkten gäller den som jagar eller fungerar som jaktledare i strid med ett jaktförbud. Eftersom det föreslås att bestämmelsen om jaktförbud skall flyttas från jaktlagen till 48 a kap. 6 § strafflagen, hänvisas i 12 punkten till den aktuella bestämmelsen i strafflagen i stället för till jaktlagen.

75 §. *Brott mot bestämmelserna i jaktlagen.* Sådana överträdelser av bestämmelserna

i skogslagen som i egentlig mening inte begås genom jakt trots att de kan hänföra sig till en jakthändelse skall liksom nu vara straffbara som brott mot bestämmelserna i jaktlagen.

1 mom. Beträffande brott mot bestämmelserna i jaktlagen föreslås huvudsakligen bara små tekniska rättelser. Bestämmelserna i 1 och 2 punkten motsvarar gällande motsvarande punkter.

I 3 punkten föreslås bli bestämt att den som för in eller sätter ut i frihet fågel- och däggdjursarter eller viltbestånd av främmande ursprung utan tillstånd enligt 42 § eller i strid med tillståndsvillkoren skall bestraffas för brott mot bestämmelserna i jaktlagen. Det samma gäller den som för in djur som härstammar från Åland till andra delar av Finland eller sätter ut sådana djur i frihet i andra delar av Finland. Enligt 42 § förutsätter åtgärderna tillstånd av jord- och skogsbruksministeriet.

Med djur som härstammar från Åland avses i 42 § vissa djurarter som lämpar sig för naturförhållandena på Åland, vilka avviker från det övriga Finland, men som kan orsaka skada i andra delar av Finland om de sätts ut i frihet (RP 300/1992 rd). I den föreslagna 3 punkten har den gällande straffbestämmelsen preciserats så, att införsel av ett sådant djur till andra delar av Finland skall vara straffbar oavsett om det förs in från Åland eller från utlandet. För närvarande är det straffbart bara att olovligt föra in djur från Åland eller sätta ut sådana djur i frihet i andra delar av Finland i strid med förbudet i 42 §.

Straffbarheten har utvidgats till att gälla även andra gärningssätt som förbjuds i 42 §, dvs. att från utlandet föra in fågel- och däggdjursarter samt viltbestånd av främmande ursprung och att sätta ut sådana djur i frihet utan behörigt tillstånd.

Den som underlåter att iaktta ett förbud eller en begränsning som gäller handel med vilt och som meddelats genom en förordning som givits med stöd av 43 § skall enligt 4 punkten bestraffas på samma sätt som för närvarande. I 31 § jaktförordningen nämns med vilka i Finland jagade djur handel är förbjuden. Handel med delar av dem eller produkter som framställts av dem är också förbjuden. Handel med nämnda villebråd är

förbjuden även om de har jagats lagligt. Om vilt som saluförs i strid med förbudet har fått genom jaktbrott, kan den strängare bestämmelsen om döljande av olagligt byte bli tillämplig, om de övriga rekvisitfaktorerna uppfylls.

Den föreslagna bestämmelsen i 5 punkten motsvarar gällande 5 punkten i jaktlagen. Där hänvisas till 49 §, där det bestäms om fångstredskap och fångstmetoder som inte får användas vid fångst av icke fredade djur. Straffbestämmelsen har kompletterats med ett omnämnande av olovlighet, eftersom jord- och skogsbruksministeriet kan bevilja tillstånd att använda fångstredskap och fångstmetoder som annars är förbjudna.

Enligt 6 punkten skall den som olovligen håller hund okopplad i strid med förbuden i 51—53 § bestraffas för brott mot bestämmelserna i jaktlagen. I gällande 6 punkten, som motsvarar den föreslagna 6 punkten, hänvisas till 8 kap., som gäller tillsyn över hundar. I kapitlet bestäms dock också om jaktinspektörens rättigheter vid övervakningen av hundar (54 §) samt om åtgärder vid omhändertagande av hund (55 §). Det är inte motiverat att straffbarheten utsträcks till dessa bestämmelser. Det föreslås att bestämmelsen skall begränsas till att gälla de förbud mot att hålla hundar okopplade som nämns i 51—53 §. Avvikelse från ett förbud att hålla hundar okopplade kan göras med stöd av lag eller med tillstånd av jaktvårdsdistriktet, t.ex. när hundar dresseras. I bestämmelsen föreslås därför ett omnämnande av att straffbar verksamhet skall försiggå olovligen.

Den föreslagna bestämmelsen i 7 punkten motsvarar gällande 7 punkten. Den som sätter ut eller överger en katt som tagits till husdjur skall således fortfarande bestraffas för brott mot bestämmelserna i jaktlagen.

2 mom. I momentet föreslås bli bestämt att för brott mot bestämmelserna i jaktlagen döms också den som gör fångstredskap odugliga eller på annat sätt stör fångsten i syfte att i strid med 31 § förhindra eller försvåra någon annans lagliga jakt. I den gällande lagen bestraffas överträdelser av motsvarande förbud som jaktförseelse (74 § 3 mom.). Både för närvarande och enligt förslaget skall gärningar som begåtts genom jakt eller i nära anslutning till jakt vara straffbara som jakt-

förseelser. Den som deltar i jakt eller en helt utomstående person kan göra sig skyldig till störande av fångst. För straffbarhet förutsätt både för närvarande och enligt förslaget att gärningsmannen har för avsikt att förhindra eller försvåra någon annans lagliga jakt. Om en annan jägare deltar i störandet kan gärningssätt av karaktären jaktförseelse komma i fråga som gärningssätt. Sannolikheten är dock större att någon annan än en annan jägare gör sig skyldig till att uppsåtligt försvåra eller förhindra någon annans jakt. Här blir det då fråga om sådana sätt att störa som det inte är naturligt att bestraffa som jaktförseelser. Till skillnad från nuläget föreslås därför att den som stör fångst skall bestraffas för brott mot bestämmelserna i jaktlagen. Ändringen påverkar inte strängheten i det straff som följer på gärningen, eftersom det föreslås att böter skall kunna ådömas både för jaktförseelse och för brott mot bestämmelserna i jaktlagen.

Straffbestämmelsen i fråga om brott mot bestämmelserna i jaktlagen skall så som nu vara sekundär. Brott mot bestämmelserna i jaktlagen skall bestraffas bara om strängare straff för gärningen inte bestäms på något annat ställe i lag. Påföljden är fortfarande böter.

76 §. *Olovlig fångst och döljande av olagligt byte.* I den gällande paragrafen hänvisas till 28 kap. 10 § strafflagen, som gäller olovlig fångst.

I paragrafen föreslås en hänvisning också till 48 a kap. 4 § strafflagen, vilken gäller döljande av olovligt byte. Som ny brottsbenämning föreslås olovlig fångst och döljande av olagligt byte.

77 §. *Olovlig fångst av icke fredat djur.* I paragrafen bestäms om olovlig fångst av icke fredat djur. Det föreslås att bestämmelsen tas in som ett nytt 2 mom. i 28 kap. 10 § strafflagen, som gäller olovlig fångst, och därför föreslås att paragrafen upphävs.

78 §. *Jaktförbud.* I paragrafen bestäms om jaktförbud, i 1 mom. om meddelande av jaktförbud och i 2 mom. om vad som avses med jaktförbud. Det föreslås att bestämmelser om motsvarande angelägenheter i fortsättningen skall finnas i 48 a kap. 6 § 1 och 2 mom. strafflagen. I det föreslagna 1 mom. hänvisas till denna del till den föreslagna paragrafen i

strafflagen.

Enligt gällande 3 mom. skall den som har meddelats jaktförbud inte ges något nytt jaktkort under den tid förbudet gäller. Det föreslås att bestämmelsen blir 2 mom.

80 §. *Förverkandepåföljd*. Paragrafen har fått sin nuvarande lydelse genom lagen 876/2001, som träder i kraft den 1 januari 2002. I 1 mom. bestäms om förverkande av värdet av vilt och om att värdet bestäms enligt 79 §. I övrigt skall 10 kap. strafflagen iakttas. Med hänvisningen i paragrafen till att vilt har jagats i strid med bestämmelserna i denna lag eller i en förordning som utfärdats med stöd av den avses de föreslagna bestämmelserna om jaktbrott, jaktförseelse och brott mot bestämmelserna i jaktlagen.

I 4 mom. sägs att bestämmelsen om förverkande av hjälpmedel vid brott i 4 § 1 mom. 1 punkten i strafflagens 10 kap., som gäller förverkandepåföljder, skall tillämpas endast om det är fråga om en sådan uppsåtlig gärning som avses i 72 § eller 75 § 5 punkten. Det ansågs att bestämmande av en förverkandepåföljd för brott mot de övriga straffbestämmelserna i jaktlagen lätt skulle kunna leda till ett oskäligt resultat (RP 80/2000 rd).

Enligt gällande lag är ett jaktbrott straffbart bara när brottet har begåtts uppsåtligt. I propositionen föreslås dock att jaktbrott skall vara straffbart både när det begåtts uppsåtligt och när det begåtts av grov oaktsamhet. Det är också motiverat att döma ett hjälpmedel vid brott förverkat med anledning av ett jaktbrott i sådana fall när brottet har begåtts av grov oaktsamhet. Därför föreslås det att 80 § 4 mom. förtydligas så att det krav på uppsåt som nämns i bestämmelsen endast gäller gärningar som avses i 75 § 5 punkten. Enligt propositionen skall 10 kap. 4 § 1 mom. 1 punkten i strafflagen således tillämpas om gärningsmannen döms för ett jaktbrott, vilket är straffbart om det har begåtts uppsåtligt eller av grov oaktsamhet.

82 §. *Åtalsrätt*. I den gällande paragrafen sägs att har genom ett brott om vilket stadgas i denna lag enbart en enskilds rätt kränkts, får allmänna åklagaren inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal. Om åtalsrätt för jaktbrott föreslås bli bestämt i 48 a kap. 5 § strafflagen. Det föreslås därför att 82 § ändras så, att den bara gäller åtalsrätt för

jaktförseelse eller brott mot bestämmelserna i jaktlagen.

1.3. Lag om ändring av lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift

7 §. I 7 § föreslås ett nytt 2 mom. med en hänvisning till 74 § 2 mom. 9 punkten i jaktlagen, där det bestäms om straff för obetald jaktvårdsavgift. I den gällande lagen finns inte någon hänvisning till straffbestämmelsen om försummelse av avgiften. En hänvisning föreslås för tydlighetens skull.

1.4. Lag om ändring av lagen om fiske

14 kap. Straffstadganden

107 §. I den gällande paragrafen bestäms om fiskeförseelser. Det föreslås att bestämmelserna om fiskeförseelser flyttas till 108 §. I 107 § föreslås hänvisningar till 48 a kap. 2 § strafflagen gällande fiskebrott och till 48 kap. 1 § gällande miljöförstöring. Som paragrafens brottsbenämning föreslås fiskebrott och miljöförstöring.

108 §. I den gällande paragrafen bestäms om fiskebrott. Det föreslås att bestämmelserna om fiskebrott flyttas till 48 a kap. 2 § strafflagen. Det föreslås att bestämmelserna om fiskeförseelser i gällande 107 § med vissa ändringar flyttas till 108 §. Avsikten har varit att förtydliga bestämmelserna om fiskeförseelser genom att hänvisa till de bestämmelser i lagen om fiske där den gärning som skall bestraffas förbjuds. Detta är dock inte alltid möjligt, eftersom bestämmelser om fiskebe-gränsningar och förbjudna fångstmetoder ingår i väldigt många bestämmelser i lagen eller i de bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen.

I enlighet med de principer som tillägnats i totalreformen av strafflagen föreslås i paragrafen bestämmelser om tillräknenbarhet, dvs. det konstateras att gärningarna är straffbara om de begåtts uppsåtligt eller av oaktsamhet.

De föreslagna bestämmelserna i 1 mom. 1—4 punkten motsvarar gällande 107 § 1 mom. 3—5 punkten. Den föreslagna bestämmelsen i 5 punkten motsvarar gällande 107 § 7 punkten.

I 1 mom. 6 punkten föreslås bli bestämt att den som utan tillstånd enligt 94 § 2 mom. eller i strid med tillståndsvillkor för in annan än i Finland i vilt tillstånd förekommande fisk- eller kräftarter eller fisk- eller kräftstammar eller könsceller därav skall bestraffas för fiskeförseelse. Enligt 94 § 2 mom. är införsel tillåten med jord- och skogsbruksministeriets tillstånd. Kravet på tillstånd syftar till att skydda de ursprungliga fisk- och kräftstammarna i vattendragen (RP 214/1980 rd). Tillstånd skall förvägras om åtgärden kan orsaka betydande skador för djurlivet i naturtillstånd och naturen. Införsel utan behörigt tillstånd eller i strid med tillståndsvillkoren har inte tidigare varit straffbar. Det är motiverat att utsträcka straffbarheten till att gälla införsel utan tillstånd, eftersom man då i ett tillräckligt tidigt skede kan ingripa i verksamhet som i värsta fall kan orsaka betydande skador i vattendragen. Det föreslås därför att införsel utan tillstånd enligt 6 punkten skall vara straffbar.

I 7 punkten föreslås bli bestämt att den som utan tillstånd enligt 121 § eller i strid med tillståndsvillkor inom vattenområde utplanterat någon fisk- eller kräftart eller någon fisk- eller kräftstam som inte förekommer där förut eller inom området företar omplantering av fisk eller kräftor skall bestraffas för fiskeförseelse. Också denna bestämmelse är ny. Enligt 121 § behövs arbetskrafts- och näringscentralens tillstånd för utplantering eller omplantering. I tillståndet kan meddelas föreskrifter om hur åtgärden skall vidtas. Ringa gärningar som begåtts utan tillstånd eller i strid med tillståndsvillkoren skall vara straffbara som fiskeförseelse. Motiveringen till att gärningarna bör vara straffbara är densamma som i fråga om 6 punkten. Om utplantering eller omplantering utan tillstånd däremot är ägnad att orsaka fara eller skada för fiskbeståndet eller fiskevattnet, skall gärningen vara straffbar som fiskebrott enligt 48 a kap. 2 § 1 mom. 4 punkten strafflagen.

Den föreslagna straffbestämmelsen i 1 mom. 8 punkten gällande onödig störning eller olägenhet vid fiske motsvarar gällande 107 § 2 punkten. Det föreslås att bestämmelsen kompletteras med en hänvisning till 39 §, där onödig störning förbjuds.

Straffbart som fiskeförseelse är enligt gäl-

lande 107 § 6 punkten fiske i strid med förbud eller inskränkning som lagligen utfärdats av arbetskrafts- och näringscentralen eller någon annan myndighet eller domstol. Det är inte nödvändigt att särskilt föreskriva att överträdelse av arbets- och näringscentralens eller någon annan myndighets förbud är straffbara, utan dessa omfattas i tillräcklig grad av de övriga punkterna i bestämmelsen om fiskeförseelser. Domstolarna kan inte på eget initiativ utfärda fiskeförbud. Det är därför inte längre nödvändigt med en särskild bestämmelse om överträdelse av sådana förbud.

I paragrafen föreslås ett nytt 2 mom., där det hänvisas till bestämmelserna om ordningsbot som skall utfärdas vid försummelse av fiskevårdsavgift eller spöfiskeavgift eller vid försummelse av uppvisande av bevis över avgiften inom utsatt tid.

109 §. Det föreslås att hänvisningen i 111 § till 28 kap. 10 § strafflagen gällande olovlig fångst flyttas till paragrafen.

I gällande 1 mom. bestäms om orsakande av fara för eller skada på fiskbestånd eller fiskevatten. Enligt rekvisitet orsakas faran för fiskevatten på annat sätt än genom fångst. Som gärningssätt nämns i förarbetena till 109 § att fiskar eller andra djur som är till skada för fisket utan tillstånd släpps ut i fiskevattnet. Andra tänkbara gärningssätt är t.ex. utsläpp av skadliga ämnen i vattendrag, beredning eller sprängning av vattendragsbotten eller ingrepp i vattnets flöde.

Bestämmelsen om miljöförstöring i 1 § 1 mom. 1 punkten i 48 kap. strafflagen, vilken gäller miljöbrott, omfattar till stor del liknande gärningssätt som 109 § lagen om fiske. Bestämmelsen om miljöförstöring gäller den som i miljön lämnar ett föremål eller ämne, strålning eller något annat sådant i strid med lag eller med stöd av lag utfärdade bestämmelser, så att gärningen är ägnad att förorena eller nedskräpa miljön eller förorsaka fara för hälsan. Den som äventyrar eller skadar fiskbeståndet t.ex. genom att i vattendrag släppa ut skadliga ämnen uppfyller rekvisitet för miljöförstöring enligt 1 § 1 mom. 1 punkten. För miljöförstöring döms enligt 1 § 3 mom. också den som ändrar miljön i strid med de materiella lagar som nämns i momentet. Sådana straffbara ändringar av miljön som på-

verkar fiskbeståndet är i första hand förfaranden i strid med vattenlagen eller marktäktlagen, vilka nämns i momentet.

I bestämmelsen om miljöförstöring i 1 § 1 mom. 1 punkten förutsätts att gärningen står i strid med lag eller med stöd av lag utfärdade materiella bestämmelser. Sådana förbud eller procedurbestämmelser finns i många materiella miljölagar. För miljöförstöring döms enligt 1 § 3 mom. likaså den som ändrar miljön i strid med de materiella lagar som räknas upp i momentet. Orsakande av fara för fiskevatten förutsätter däremot inte att det förfarande som orsakat faran eller skadan har förbjudits i lagstiftningen. I praktiken är det dock svårt att tänka sig att ett helt lagligt förfarande skulle kunna vara straffbart som orsakande av fara för fiskevatten. Eftersom orsakande av fara för fiskbestånd sker på annat sätt än genom fångst, har förfarandet i regel inte inneburit att bestämmelserna i lagen om fiske har överträtts. Det är dock sannolikt att den som orsakat fara för eller skada på fiskbestånd vanligen har brutit mot någon annan materiell miljöbestämmelse. I praktiken avviker således straffbestämmelserna gällande miljöförstöring och äventyrande av fiskbestånd inte heller i detta hänseende i någon högre grad från varandra.

Sådana ändringar av miljön som påverkar fiskbeståndet kan utöver 48 kap. 1 § 3 mom. strafflagen bestraffas som sabotage enligt 34 kap. strafflagen. För sabotage bestraffas den som åstadkommer en översvämning eller någon annan naturkatastrof så att gärningen är ägnad att förorsaka bl.a. allmän fara för en synnerligen betydande ekonomisk skada.

Utplantering eller överföring av fiskar av främmande ursprung inom vattenområden är det enda av de gärningssätt som uppfyller rekvisitet för orsakande av fara för fiskbestånd som inte klart omfattas av ovan nämnda straffbestämmelser i strafflagen. Enligt lagen om fiske är det förbjudet att utan tillstånd utplantera eller överföra fiskar av främmande ursprung. På denna grund faller det sig naturligt att klassificera olovlig utplantering eller överföring av fiskar och kräftor inom vattenområden som fiskebrott, trots att det inte är fråga om fiske. Det föreslås att gärningen skall vara straffbar som fiskebrott enligt 48 a kap. 2 § 1 mom. 4 punkten strafflagen.

Med stöd av vad som anförts ovan är den gällande bestämmelsen om orsakande av fara för fiskbestånd i 109 § 1 mom. onödig.

I gällande 2 mom. föreskrivs straff för orsakande av allvarlig fara för fiskevatten. För gärningen kan ådömas böter eller fängelse i högst två år. Ovan konstaterades att bestämmelsen i 1 mom. om orsakande av fara för fiskevatten är onödig. Bestämmelsen i 1 § 1 mom. 1 och 3 punkten gällande miljöförstöring i 48 kap. strafflagen, som gäller miljöbrott, omfattar till stor del liknande gärningssätt som gällande 109 § 1 och 2 mom. lagen om fiske. För miljöförstöring kan gärningsmannen dömas till fängelse i högst två år, vilket motsvarar det maximistraff som föreskrivs för orsakande av allvarlig fara för fiskevatten. Bestämmelsen i 2 mom. om orsakande av allvarlig fara för fiskevatten kan således strykas som onödig.

110 §. Paragrafen, som gäller förverkandepåföljder, har upphävts genom lagen 877/2001, som träder i kraft den 1 januari 2002. I stället för den upphävda paragrafen föreslås en bestämmelse enligt vilken bestämmelserna om förverkandepåföljd inte skall tillämpas om en person har gjort sig skyldig till en gärning enligt 108 § 1 mom. 5 punkten och för gärningen föreläggs ordningsbot som påföljd.

I den bestämmelse som hänvisningen gäller föreslås bli bestämt att ordningsbot skall kunna föreläggas för försummelse av fiskevårdsavgift eller spöfiskeavgift eller för försummelse av uppvisande av bevis över avgiften inom utsatt tid. Förverkandepåföljd kan inte föreläggas vid ordningsbotsförfarande. I det nya 3 mom. föreslås därför bli bestämt att bestämmelserna om förverkandepåföljd inte skall tillämpas om en person föreläggs ordningsbot för försummelse av nämnda avgifter.

111 §. I den gällande paragrafen hänvisas till strafflagens bestämmelse om olovlig fångst. Det föreslås att hänvisningen flyttas till 109 §, och då kan 111 § upphävas som obehövlig.

112 §. I paragrafen bestäms om åtalsrätt. Det föreslås att det hänvisas endast till fiskeförseelser, eftersom åtalsrätt för fiskebrott föreskrivs särskilt i strafflagen. I paragrafen föreslås bli bestämt att har genom jaktförseelse

enbart en enskilds rätt kränkts, får allmänna åklagaren inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

113 §. I 1 mom. sägs att åtal för brott som åsyftas i lagen om fiske skall, om åtal för samma handling ej väckts med stöd av vattenlagen och i där stadgad ordning, anhängiggöras vid vederbörande allmänna underrätt. Efter den reform som genomfördes genom miljöskyddslagen har de brottsmål som vattendomstolarna behandlar överförts till tingsrätterna. Bestämmelsen i 1 mom. är därför onödig.

I 2 mom. konstateras att vad som är stadgat om väckande av åtal för ett mot Finland riktat brott som förövats utanför Finland och om dom för detta gäller även i 108 § avsett brott, då det förövats utanför Finlands territorialvatten. I 108 § bestäms om fiskebrott, om vilka föreslås bli bestämt i 48 a kap. 2 § strafflagen. Det föreslås också att väckande av åtal för fiskebrott som förövats utanför Finland skall regleras i 48 a kap. 5 § 2 mom. strafflagen. De föreslagna ändringarna innebär att 2 mom. är onödigt.

I 3 mom. sägs att åtal för överträdelse av stadganden och bestämmelser angående fiskezonen anhängiggörs vid den allmänna underrätt som är laga domstol för handläggning av åtal som väckts för brott som förövats utanför Finland. Det föreslås att bestämmelsen i sak bibehålls oförändrad.

1.5. Lag om ändring av lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik

7 §. *Straff*. I 2 mom. sägs att stadgandena i 107 - 109 § lagen om fiske tillämpas också på fångst som i strid med den gemensamma fiskeripolitiken sker med förbjudna fiskeredskap eller förbjudna fiskemetoder samt för vållande av fara för fiskevattnen. I propositionen föreslås att fiske som i strid med förordningar om Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik eller beslut eller bestämmelser som meddelats med stöd av dem sker med fiskeredskap eller fiskemetoder som är förbjudna eller under sådan tid fiske är förbjudet skall bestraffas som fiskebrott enligt 48 a kap. 2 § 1 mom. 3 punkten strafflagen. Det föreslås att bestämmelsen om

orsakande av fara för fiskbestånd i lagen om fiske upphävs som onödig. Därför föreslås att 7 § 2 mom. ändras till en hänvisning till 48 a kap. 2 § 1 mom. 3 punkten strafflagen.

1.6. Lag om ändring av skogslagen

16 §. *Behandlingsförbud*. I 1 mom. bestäms om behandlingsförbud som utfärdas av skogscentralen. Om förhandlingar enligt skogslagen inte har fåtts till stånd av andra orsaker än sådana som beror på skogscentralen eller om förhandlingarna inte har lett till resultat och om det finns grundad anledning att misstänka att en påbörjad avverkning eller åtgärd av annat slag strider mot skogslagen eller mot stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kan skogscentralen enligt 1 mom. förbjuda åtgärden (behandlingsförbud) tills vidare eller för en viss tid.

På de grunder som nämns i allmänna motiveringen föreslås inte bli bestämt att försök till skogsbrott skall vara straffbart. Däremot föreslås att 16 § 1 mom. ändras så, att behandlingsförbud kan utfärdas redan på basis av en planerad avverkning. Med stöd av 2 mom. kan vite liksom nu föreläggas för att förstärka behandlingsförbudet. Med planerad avverkning avses den avsikt att avverka ett bestämt område som uppgetts i anmälan om användning av skog. Att avverkningsmaskiner förs till ett område kan också vara ett tecken på planerad avverkning. För tydlighetens skull föreslås en hänvisning till förhandlingar som avses i 15 §.

Enligt andra meningen i 1 mom. skall behandlingsförbud kunna utfärdas också när anmälan om användning av skog inte har lämnats in inom den tidsfrist som föreskrivs i 14 § och avverkning eller någon annan åtgärd har påbörjats eller när säkerhet enligt 15 § 2 mom. krävs. Enligt 14 § skall anmälan om användning av skog göras minst 14 dagar innan avverkningen inleds eller någon annan åtgärd vidtas, om inte skogscentralen på ansökan beviljar undantag från denna tidsfrist. Den föreskrivna minimitiden 14 dagar är rätt kort med tanke på granskningen av planerade avverkningar. Avverkningen sker i snabb takt i dag, och i praktiken kan frestelsen att avvika från den föreskrivna anmälningstiden därför vara stor. Om anmälan om användning av

skog lämnas in för sent har myndigheten begränsade möjlighet att studera anmälan innan avverkningen inleds. I dessa fall förlorar anmälan om användning av skog sin betydelse som ett instrument för övervakning av hur skogen används.

Myndigheterna bör ha möjlighet att studera en försenad anmälan om användning av skog innan avverkningen inleds. Därför föreslås att omnämmandet i andra meningen i 1 mom. om att avverkningen eller en åtgärd av annat slag skall ha påbörjats för att behandlingsförbud skall få utfärdas stryks. Behandlingsförbud kan således i fortsättningen utfärdas redan på basis av en planerad avverkning, om anmälan om användning av skog inte har lämnats in inom den tid som föreskrivs.

18 §. *Straffsbestämmelser.* I gällande 1 mom. bestäms om försummelse av anmälan om användning av skog. I 2 mom. föreslås bli bestämt att försummelse att lämna in en anmälan om användning av skog skall vara straffbar som skogsförseelse. I 1 mom. föreslås däremot en hänvisningsbestämmelse enligt vilken bestämmelser om straff för skogsbrott finns i 48 a kap. 3 § strafflagen.

I 2 mom. bestäms om skogsförseelse. Det föreslås att ortografin förtydligas.

I de gällande bestämmelserna om försummelse att lämna in en anmälan om användning av skog och om skogsförseelse eller i förarbetena till bestämmelserna finns inga omnämmanden av tillräknenheten. I praktiken har det därför hänt att det har rätt ovisslet om tillräknenheten. I 2 mom. föreslås bli bestämt att skogsförseelse skall vara straffbar när den har begåtts uppsåtligt eller av oaktsamhet.

Vållandeansvaret är av betydelse i synnerhet i sådana fall där anmälan om användning av skog har försummats. Anmälan om användning av skog är ett viktigt instrument vid övervakningen av skogslagen och vållandeansvaret har en förebyggande verkan i fråga om försummelser. I 14 § nämns olika alternativa anmälningspliktiga instanser, som genom det föreslagna vållandeansvaret kan uppmuntras till att komma överens om vem som skall lämna in anmälan. I oklara fall kan vållandeansvaret också ålägga de anmälningspliktiga enligt 14 § att ta reda på om den andra avtalsparten har lämnat in en ade-

kvat anmälan om den anmälningspliktiga inte själv har lämnat in någon anmälan.

En ändring i sak jämfört med den gällande paragrafen om skogsförseelse är att enligt 2 mom. 1 punkten skall försummelse av anmälan om användning av skog vara straffbar som skogsförseelse. Eftersom både försummelse av anmälan om användning av skog och skogsförseelse är förenade med hot om bötesstraff är det inte skäl att föreskriva dem som straffbara som skilda gärningar.

Med stöd av 16 kap. 8 § strafflagen skall den som lämnar felaktiga uppgifter i anmälan om användning av skog bestraffas för ingivande av osant intyg till myndighet. Enligt förarbetena till 16 kap. 8 § (RP 6/1997 rd) kan ett intyg vara osant också på grund av att en relevant omständighet förtigs.

De gärningar som nämns i de föreslagna bestämmelserna i 2 mom. 2—6 punkten motsvarar de gärningar som enligt gällande 2 mom. är straffbara som skogsförseelse. I stället för enbart en paragrafhänvisning föreslås korta beskrivningar av vad som föreskrivs i den paragraf som hänvisningen gäller.

I 2 punkten föreslås bli bestämt att den som bryter mot bestämmelsen om beståndsavverkning i 5 § eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den skall bestraffas. I 3 punkten föreslås bli bestämt att den som bryter mot bestämmelsen om åstadkommande av återväxt i 8 § eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den skall bestraffas för skogsförseelse. Enligt 4 punkten skall den som i strid med 10 § eller i strid med bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den eller utan tillstånd eller i strid med tillståndsvillkor sköter och använder en livsmiljö som är särskilt viktig för skogarnas mångfald dömas för skogsförseelse. Enligt 5 punkten skall den bestraffas som bryter mot bestämmelserna om skogsbruk i skyddsområden i 12 § 1 eller 2 mom. eller mot föreskrifter som meddelats med stöd av den. I 6 punkten föreskrivs straff för den som bryter mot bestämmelsen om skyddsområden i 13 § eller mot föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

Skogsförseelse enligt 2 mom. och skogsbrott som skall bestraffas enligt strafflagen omfattar delvis samma gärningar. Gränserna

för bestämmelserna bestäms i praktiken på två sätt. Den som avverkar skog i strid med 5 § skogslagen eller som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot bestämmelserna om skyddsskogsområden eller skyddsområden kan dömas för skogsbrott. Gärningar som visat lindrigare oaktsamhet döms som skogsförseelser. För det andra kan även uppsåtliga gärningar bli straffbara som skogsförseelse, om överträdelsen av bestämmelserna är ringa.

En gärning som riktas mot en särskilt viktig livsmiljö och som inte orsakar sådana verkningar som nämns i bestämmelsen om skogsbrott, dvs. fara eller skada i fråga om bevarandet av livsmiljön, kan vara straffbar som skogsförseelse. Gärningen kan också vara straffbar som skogsförseelse om den har begåtts av oaktsamhet, medan tillämpningen av bestämmelsen om skogsbrott i dessa fall alltid förutsätter uppsåtlighet.

Enligt förslaget är bestämmelserna om skogsförseelse sekundära på samma sätt som för närvarande, dvs. de tillämpas om strängare straff inte bestäms på något annat ställe i lag. För skogsförseelse skall så som nu kunna dömas till böter.

I gällande 3 mom. bestäms om skogsbrott. Om skogsbrott föreslås bli bestämt i 48 a kap. 3 § strafflagen. Det föreslås därför att 3 mom. stryks som obehövligt.

2. Lagstiftningsordning

Ordningsbotslagen (66/1993), vars rubrik sedan den 1 oktober 1999 lyder lagen om ordningsbotsförfarande, stiftades i den ordning som 67 § riksdagsordningen föreskrev. Orsaken var att i 17 § 2 mom. i den aktuella lagen sågs att i underrätts utslag i ordningsbotsärende får ändring inte sökas genom ordinära rättsmedel.

Besvärsförbudet enligt 17 § 2 mom. lagen om ordningsbotsförfarande bör bedömas statsförfattningsrättsligt i ljuset av 21 § grundlagen, som i sak motsvarar de upphävda bestämmelserna i 16 § regeringsformen. Enligt 21 § grundlagen har var och en rätt att bl.a. få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rätt-

skipningsorgan. Enligt 21 § 2 mom. skall rätten att söka ändring tryggas genom lag. Regleringen av ordningsbot uppfyller kravet enligt 21 § 1 mom. grundlagen, eftersom var och en enligt 12 § lagen om ordningsbotsförfarande har rätt att få ärendet handlagt av allmän underrätt. Rätten att söka ändring enligt 21 § 2 mom. grundlagen uppfylls däremot inte på grund av besvärsförbudet i 17 § lagen om ordningsbotsförfarande.

I denna proposition föreslås inte några ändringar i lagen om ordningsbotsförfarande. Däremot föreslås att 2 a kap. 9 § 3 mom. strafflagen skall ändras så, att ordningsbot kan föreläggas för försummelse av fiskevårds- eller spöfiskeavgiften samt för försummelse av att inom utsatt tid uppvisa ett bevis på att avgifterna har betalats. Det aktuella kapitlet har stiftats i vanlig lagstiftningsordning. De ordningsbotsförseelser som nämns i 2 a kap. 9 § strafflagen hör dock i sak samman med omfattningen av tillämpningsområdet för besvärsförbudet enligt 17 § lagen om ordningsbotsförfarande. Det är därför motiverat att bedöma vilka verkningar besvärsförbudet enligt 17 § eventuellt har i fråga om lagstiftningsordningen för den ändring som föreslås i 2 a kap. 9 § 3 mom. strafflagen.

Efter reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna har riksdagens grundlagsutskott tagit ställning till frågan i samband med revisionen av bestämmelserna om böter, förvandlingsstraff och ordningsbot (RP 74/1998 rd). Grundlagsutskottet ansåg (GrUU 30/1998 rd) att besvärsförbudet enligt 17 § lagen om ordningsbotsförfarande var acceptabelt ur grundlagssynpunkt, eftersom det vid ordningsbotsförseelser är fråga om brott som måste betecknas som ringa och lindriga straff döms ut för dem. Avvikelser från 16 § regeringsformen ansågs vara av mindre betydelse i sak även med beaktande av rättsskyddssynpunkter. En begränsning av ändringssökandet vid smärre brott utgör inte heller något problem med hänsyn till de internationella människorättskonventionerna (närmare om detta i GrUU 9/1997 rd).

Den föreslagna nya ordningsbotsförseelsen kan karaktäriseras som ett ringa brott som inte är förenat med juridiska problem eller problem som gäller bevisfrågor. Den kan så-

ledes jämföras med befintliga ordningsbotsföreseelser. Utvidgningen av tillämpningsområdet för ordningsbot till den föreslagna förseelsen ändrar inte i sak det arrangemang som på sin tid angavs som ett undantag från grundlagen. Regeringen anser därför att lagförslaget gällande 2 a kap. strafflagen kan behandlas enligt lagstiftningsordningen för vanliga lagar.

De övriga lagförslagen i propositionen innehåller inte några sådana bestämmelser där det är nödvändigt att pröva lagstiftningsordningen.

3. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft tre månader efter det att de har antagits och blivit stadfästa. Frågan om den gamla eller den nya lagen skall tillämpas på en gärning avgörs enligt de vedertagna principer som framgår av 3 § förordningen om införande av strafflagen (39/1889).

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslagen***1.****Lag****om ändring av strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 2 a kap. 9 § 3 mom., sådant det lyder i lag 550/1999, samt
fogas till 28 kap. 10 §, sådan den lyder i lag 769/1990, ett nytt 2 mom. samt till lagen ett nytt 48 a kap. som följer:

2 a kap.

fredade djur på ett sådant område där han eller hon inte har rätt eller tillstånd därtill.

Om böter, förvandlingsstraff och ordningsbot

48 a kap.

9 §

Om naturresursbrott*Ordningsbotsförelser*

1 §

Jaktbrott

Ordningsbot kan också bestämmas som påföljd för ringa överträdelse av nedskräpningsförbudet enligt avfallslagen (1072/1993) samt för försummelse att betala fiskevårdsavgift eller spöfiskeavgift enligt lagen om fiske (286/1982) eller för försummelse att inom utsatt tid uppvisa ett bevis på att sådan avgift har betalats.

Den som uppsåtligen eller av grov oakt-samhet obehörigen

1) jagar med sådana fångstredskap eller fångstmetoder som är förbjudna enligt jaktlagen (615/1993), eller i strid med den begränsning av användningen av motordrivna forskaffningsmedel som föreskrivs i jaktlagen,

2) jagar i strid med de bestämmelser om fredning av vilt, jaktförbud eller jaktbegränsning som gäller vilt eller kvot för vilt som finns i jaktlagen eller i strid med bestämmelser eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av den, eller utan jaktlicens, eller

3) bedriver jakt så att människor eller annans egendom utsätts för fara eller skadas eller bryter mot förbud eller begränsning som gäller jakt och som meddelats med hänsyn till allmän säkerhet,

skall för *jaktbrott* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

28 kap.

Om stöld, förskingring och olovligt brukande

10 §

Olovlig fångst

För olovlig fångst döms också den som med uppsåt olovligen fångar eller dödar icke

2 §

Fiskebrott

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) vid fiske använder tryck som åstadkommits genom sprängning eller på annat sätt eller använder skjutvapen eller elektrisk ström,

2) i betydande omfattning fiskar i strid med vad som bestäms om fredning av fisk och kräfta, fångstredskap, bedrivande av fångst, fångstförbud, fångstbegränsning eller om minimimått för fisk eller kräfta i lagen om fisk (286/1982) eller i en med stöd av lagen om fiske utfärdad bestämmelse eller allmän eller särskild föreskrift,

3) fiskar med fiskeredskap eller fiskemetoder som är förbjudna eller under sådan tid fiske är förbjudet enligt de förordningar om Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik som givits med stöd av artikel 37 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen eller enligt sådana beslut eller bestämmelser som meddelats med stöd av förordningarna, eller

4) olovligen i strid med lagen om fiske inom vattenområden utplanterar eller överför någon fisk- eller kräftart eller någon fisk- eller kräftstam som inte förekommer där förut så, att gärningen är ägnad att äventyra eller skada fiskbeståndet eller fiskevattnet,

skall, om strängare straff för gärningen inte bestäms på något annat ställe i lag, för *fiskebrott* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Försök till ett uppsåtligt brott är straffbart.

3 §

Skogsbrott

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) avverkar skog i strid med de bestämmelser eller föreskrifter om beståndsvårdande avverkning eller förnyelseavverkning som finns i 5 § 2 mom. eller som har utfärdats med stöd av 5 § 4 mom. skogslagen (1093/1996), eller

2) bryter mot skogslagen eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den och som gäller skydds-skogsområden eller skyddsområden,

skall för *skogsbrott* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

För skogsbrott döms också den som uppsåtligen i strid med skogslagen eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, eller utan sådant tillstånd som förutsätts i lag eller i strid med tillståndsvillkor, vid skogsskötsel eller skogsanvändning skadar en från omgivningen tydligt avvikande livsmiljö som befinner sig i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta och som är särskilt viktig med tanke på skogsnaturens mångfald så, att gärningen är ägnad att äventyra bevarandet av livsmiljöns särdrag.

4 §

Döljande av olagligt byte

Den som döljer, anskaffar, transporterar, förmedlar eller utbjuder till salu byte som erhållits genom jaktbrott eller fiskebrott, trots att han eller hon vet att det har åtkommits på detta sätt, skall för *döljande av olagligt byte* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

För brott enligt 1 mom. döms inte den som är delaktig i det brott genom vilket det olagliga bytet har erhållits. Bestämmelsen i 1 mom. tillämpas inte heller på den som har gemensamt hushåll med gärningsmannen och som endast använder eller förbrukar byte som gärningsmannen har anskaffat för det gemensamma hushållets normala behov.

5 §

Åtalsrätt

Har genom fiskebrott, jaktbrott eller döljande av olagligt byte enbart en enskilds rätt kränkts, får allmänna åklagaren inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

Vad som i 1 kap. bestäms om väckande av åtal för ett mot Finland riktat brott som förövats utanför Finland och om dom för detta

gäller även i 2 § avsett fiskebrott, då det har förövats utanför Finlands territorialvatten.

6 §

Jaktförbud

Den som döms för jaktbrott och som genom sitt förfarande har visat uppenbar likgiltighet för bestämmelserna om jakt kan meddelas jaktförbud för minst ett och högst fem år. Samtidigt skall han eller hon åläggas att överlämna sitt jaktkort till jaktvårdsföreningen.

Den som meddelats jaktförbud får inte under den tid jaktförbudet gäller jaga eller fungera som jaktledare enligt 28 § jaktlagen. Jaktförbud kan också meddelas en person som med stöd av 3 kap. 3 § inte döms till straff.

Förbudet gäller, även om ändring har sökts, till dess avgörandet i saken har vunnit laga kraft.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av jaktlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i jaktlagen av den 28 juni 1993 (615/1993) 73 och 77 § samt
ändras 36, 72, 74—76 och 78 § samt 80 § 4 mom., av dessa lagrum 80 § 4 mom. sådant det
lyder i lag 876/2001, som följer:

36 §

Förbud mot att ofreda vilt

Vilt får inte ofredas när det befinner sig på ett område där personen i fråga inte har jakträtt eller jakttillstånd för jakt på viltet.

72 §

Jaktbrott

Om straff för jaktbrott bestäms i 48 a kap. 1 § strafflagen (39/1889).

74 §

Jaktförseelse

Den som uppsåtligen eller av oaksamhet jagar

1) i strid med ett förbud eller en begränsning som gäller enligt eller som har meddelats med stöd av 20 § 3 mom., 23 § 1 mom., 32 §, 33 § 1 eller 2 mom. eller 38 § 1 mom. eller

2) under den fredningstid som avses i 37 § 1 mom. eller utan sådan jaktlicens som avses i 10 § eller i strid med en kvot som bestämts med stöd av 10 §,

skall, om gärningen inte är straffbar enligt 48 a kap. 1 § strafflagen eller om strängare straff för gärningen inte bestäms på något

annat ställe i lag, för *jaktförseelse* dömas till böter.

För jaktförseelse döms också den som uppsåtligen eller av oaksamhet

1) förfar i strid med de begränsningar enligt 25 § som beror på bebyggelse, odlingar eller trafikleder,

2) jagar olovligen i strid med en sådan begränsning av användningen av fångstredskap eller fångstmetoder som meddelats genom en förordning som givits med stöd av 34 §,

3) transporterar jaktvapen i strid med förbudet i 35 §,

4) ofredar vilt i strid med förbudet i 36 §,

5) anordnar jakt på hjorddjur i strid med 28 § utan en jaktledare eller jagar i strid med föreskrifter eller förbud som en jaktledare meddelat med stöd av 28 §,

6) förfar i strid med vad som bestäms om jaktlicens för hjorddjur i en förordning som givits med stöd av 30 § eller i strid med villkor som enligt förordningen fogats till en jaktlicens för hjorddjur,

7) jagar utan att använda sådan utrustning som enligt en förordning som givits med stöd av 30 § skall användas vid jakt på hjorddjur,

8) i egenskap av jaktledare underlåter att fullgöra en uppgift som enligt en förordning som givits med stöd av 30 § ankommer på jaktledaren,

9) jagar eller fungerar som jaktledare utan att ha betalt jaktvårdsavgift enligt lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift (616/1993),

10) fungerar som skytt utan att ha avlagt skjutprov enligt 21 §,

11) försummar att visa upp jaktkort eller intyg över skjutprov på det sätt som bestäms i 22 § eller

12) jagar eller fungerar som jaktledare i strid med ett jaktförbud som meddelats med stöd av 48 a kap. 6 § strafflagen.

75 §

Brott mot bestämmelserna i jaktlagen

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) skadar vilt eller stör spel, häckning eller ungar under den fredningstid som anges i en förordning som givits med stöd av 37 § 1 mom.,

2) olovligen rör sig på ett viltskyddsområde i strid med en begränsning eller ett förbud som meddelats med stöd av 39 §,

3) för in eller sätter ut i frihet fågel- eller däggdjursarter eller viltbestånd av främmande ursprung eller för in djur som härstammar från Åland till andra delar av Finland eller sätter ut sådana djur i frihet i andra delar av Finland utan tillstånd enligt 42 § eller i strid med tillståndsvillkor,

4) underlåter att iakttä ett förbud eller en begränsning som gäller handel med vilt och som meddelats genom en förordning som givits med stöd av 43 §,

5) olovligen fångar eller dödar ett icke fredat djur i strid med förbudet i 49 § eller bestämmelserna i en förordning som givits med stöd av 50 §,

6) olovligen håller hund okopplad i strid med förbuden i 51—53 §, eller

7) sätter ut eller överger en katt i strid med 85 §,

skall, om strängare straff för gärningen inte bestäms på något annat ställe i lag, för *brott mot bestämmelserna i jaktlagen* dömas till böter.

För brott mot bestämmelserna i jaktlagen döms också den som gör fångstredskap odugliga eller på annat sätt stör fångsten i syfte att

i strid med 31 § förhindra eller försvåra någon annans lagliga jakt.

76 §

Olovlig fångst och döljande av olagligt byte

Om straff för olovlig fångst bestäms i 28 kap. 10 § strafflagen.

Om straff för döljande av olagligt byte bestäms i 48 a kap. 4 § strafflagen.

78 §

Jaktförbud

Om jaktförbud bestäms i 48 a kap. 6 § strafflagen.

Den som har meddelats jaktförbud ges inte något nytt jaktkort under den tid förbudet gäller.

80 §

Förverkandepåföljd

Bestämmelserna i 10 kap. 4 § 1 mom. 1 punkten strafflagen tillämpas endast om det brott som förverkandepåföljden grundar sig på är en sådan gärning som avses i 72 § eller en sådan uppsåtlig gärning som avses i 75 § 5 punkten.

82 §

Åtalsrätt

Har genom jaktförseelse eller brott mot bestämmelserna i jaktlagen enbart en enskilds rätt kränkts, får allmänna åklagaren inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.**Lag****om ändring av lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 7 § lagen den 28 juni 1993 om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift (616/1993) ett
nytt 2 mom. som följer:

7 §

----- Denna lag träder i kraft den
Om straff för försummelse att betala jakt- 20 .
vårdsavgiften bestäms i 74 § 2 mom. 9 punk-
ten jaktlagen (615/1993).

4.

Lag**om ändring av lagen om fiske**

I enlighet med riksdagens beslut
 upphävs i lagen den 16 april 1982 om fiske (286/1982) 111 §,
 ändras 107—109 samt 112 och 113 §, av dessa lagrum 107 § sådan den lyder delvis ändrad
 i lag 1045/1996, samt
 fogas till lagen en ny 110 § i stället för den 110 § som upphävts genom lagen 877/2001 som
 följer:

107 §

Fiskebrott och miljöförstöring

Om straff för fiskebrott bestäms i 48 a kap.
 2 § strafflagen (39/1889).

Om straff för miljöförstöring bestäms i 48
 kap. 1 § strafflagen.

108 §

Fiskeförseelse

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) använder förbjuden fiskemetod eller för-
 bjudet fångstredskap eller håller sådant red-
 skap i fartyg eller i övrigt så, att det är lätt åtkomligt för fångst,

2) olovligen fiskar i kungsådra eller i fisk-
 led eller inom vattenområde där fiske är för-
 bjudet eller inskränkt eller med överträdelse
 av bestämmelserna om fredningsområde,

3) under fredningstid eller annars otillåten
 tid fångar fisk eller kräfta eller under sagda
 tid håller för fångst därav ägnat redskap ut-
 satt i vatten,

4) fångar fisk eller kräfta som inte fyller de
 minsta måtten enligt 35 §,

5) bedriver fångst av fisk eller kräfta, fast-
 än han eller hon inte i enlighet med 88 § har
 betalt fiskevårdsavgift eller spöfiskeavgift till
 staten eller inte har med sig bevis över betald

fiskevårdsavgift eller spöfiskeavgift och inte
 kan visa upp det inom sju dygn,

6) utan tillstånd enligt 94 § 2 mom. eller i
 strid med tillståndsvillkor för in andra än i
 Finland i vilt tillstånd förekommande fisk-
 eller kräftarter eller fisk- eller kräftstammar
 eller könsceller därav,

7) utan tillstånd enligt 121 § eller i strid
 med tillståndsvillkor inom vattenområde ut-
 planterar någon fisk- eller kräftart eller någon
 fisk- eller kräftstam som inte förekommer där
 förut eller inom området företar omplanter-
 ing av fisk eller kräftor, eller

8) vid fiske orsakar onödig störning eller
 olägenhet i strid med 39 §,

skall, om strängare straff för gärningen inte
 bestäms på något annat ställe i lag, för *fiske-
 förseelse* dömas till böter.

Om ordningsbot som påföljd vid försum-
 melse att betala fiskevårdsavgift eller spöfis-
 keavgift eller vid försummelse att visa upp
 ett bevis över en sådan avgift inom utsatt tid
 bestäms i 2 a kap. 9 § 3 mom. strafflagen och
 genom förordning som givits med stöd 4
 mom. i nämnda paragraf.

109 §

Olovlig fångst

Om straff för olovlig fångst bestäms i 28
 kap. 10 § strafflagen.

110 §

Förverkandepåföljd

Bestämmelserna om förverkandepåföljd tillämpas inte om en person har gjort sig skyldig till en gärning som nämns i 108 § 1 mom. 5 punkten och för gärningen föreläggs ordningsbot som påföljd.

112 §

Åtalsrätt

Har genom fiskeförseelse enbart en enskilds rätt kränkts, får allmänna åklagaren

inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

113 §

Laga domstol

Åtal för överträdelse av bestämmelserna och föreskrifterna om fiskezonen anhängigörs vid den allmänna underrätt som är laga domstol för handläggning av åtal som väckts för brott som förövats utanför Finland.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag**om ändring av 7 § lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 8 december 1994 om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik (1139/1994) 7 § 2 mom. som följer:

7 §

Straff

stämmelser som meddelats med stöd av förordningarna sker med fiskeredskap eller fiskemetoder som är förbjudna eller under sådan tid fiske är förbjudet bestäms i 48 a kap. 2 § 1 mom. 3 punkten strafflagen.

Om straff för fiske som i strid med förordningar om Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik eller beslut eller be-

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag**om ändring av 16 och 18 § skogslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i skogslagen av den 12 december 1996 (1093/1996) 16 § 1 mom. och 18 §, av dessa lagrum 18 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1224/1998, som följer:

16 §

Behandlingsförbud

Om förhandlingar som avses i 15 § inte har fåtts till stånd av andra orsaker än sådana som beror på skogscentralen eller om förhandlingarna inte har lett till resultat och om det finns grundad anledning att misstänka att en planerad eller en påbörjad avverkning eller åtgärd av annat slag strider mot denna lag eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, kan skogscentralen förbjuda åtgärden (*behandlingsförbud*)

tills vidare eller för en viss tid. Behandlingsförbud kan utfärdas också när anmälan om användning av skog inte har lämnats in inom den tidsfrist som föreskrivs i 14 § eller när säkerhet enligt 15 § 2 mom. krävs.

18 §

Straffbestämmelser

Om straff för skogsbrott bestäms i 48 a kap. 3 § strafflagen (39/1889).
Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) försummar att lämna in en anmälan om användning av skog enligt 14 §,

2) bryter mot bestämmelsen om beståndsavverkning i 5 § eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den,

3) bryter mot bestämmelsen om åstadkommande av återväxt i 8 § eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den,

4) i strid med 10 § eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den eller utan tillstånd eller i strid med tillståndsvillkor sköter eller använder en livsmiljö som är särskilt viktig för skogarnas mångfald,

5) bryter mot bestämmelserna om skogsbruk i skyddsskogar i 12 § 1 och 2 mom. eller mot föreskrifter som meddelats med stöd av dem,

6) bryter mot bestämmelsen om skyddsområden i 13 § eller mot föreskrifter som utfärdats med stöd av den

skall, om strängare straff för gärningen inte bestäms på något annat ställe i lag, för *skogsförseelse* dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 9 november 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Justitieminister *Johannes Koskinen*

1.

Lag**om ändring av strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 2 a kap. 9 § 3 mom., sådant det lyder i lag 550/1999, samt fogas till 28 kap. 10 §, sådan den lyder i lag 769/1990, ett nytt 2 mom. samt till lagen ett nytt 48 a kap. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 a kap.

Om böter, förvandlingsstraff och ordningsbot

9 §

9 §

*Ordningsbotsföreseelser**Ordningsbotsföreseelser*

Ordningsbot kan också bestämmas som påföljd för ringa överträdelse av nedskräpningsförbudet enligt avfallslagen (1072/1993).

Ordningsbot kan också bestämmas som påföljd för ringa överträdelse av nedskräpningsförbudet enligt avfallslagen (1072/1993) samt för försummelse att betala fiskevårdsavgift eller spöfiskeavgift enligt lagen om fiske (286/1982) eller för försummelse att inom utsatt tid uppvisa ett bevis på att sådan avgift har betalats.

28 kap.

Om stöld, förskingring och olovligt brukande

10 §

10 §

*Olovlig fångst**Olovlig fångst*

(ny, se 77 § jaktlagen)

För olovlig fångst döms också den som med uppsåt olovligen fångar eller dödar icke fredade djur på ett sådant område där han eller hon inte har rätt eller tillstånd därtill.

48 a kap.

Om naturresursbrott

1 §

Jaktbrott

(ny, se 72 § jaktlagen)

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet obehörigen

1) jagar med sådana fångstredskap eller fångstmetoder som är förbjudna enligt jaktlagen (615/1993), eller i strid med den begränsning av användningen av motordrivna fortskaffningsmedel som föreskrivs i jaktlagen,

2) jagar i strid med de bestämmelser om fredning av vilt, jaktförbud eller jaktbegränsning som gäller vilt eller kvot för vilt som finns i jaktlagen eller i strid med bestämmelser eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av den, eller utan jaktlicens, eller

3) bedriver jakt så att människor eller annans egendom utsätts för fara eller skadas eller bryter mot förbud eller begränsning som gäller jakt och som meddelats med hänsyn till allmän säkerhet,

*skall för **jaktbrott** dömas till böter eller fängelse i högst två år.*

2 §

Fiskebrott

(ny, se 108 § lagen om fiske)

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) vid fiske använder tryck som åstadkommits genom sprängning eller på annat sätt eller använder skjutvapen eller elektrisk ström,

2) i betydande omfattning fiskar i strid med vad som bestäms om fredning av fisk och kräfta, fångstredskap, bedrivande av fångst, fångstförbud, fångstbegränsning eller om minimimått för fisk eller kräfta i lagen om fisk (286/1982) eller i en med stöd av lagen om fiske utfärdad bestämmelse eller allmän eller särskild föreskrift,

3) fiskar med fiskeredskap eller fiskemetoder som är förbjudna eller under sådan tid

fiske är förbjudet enligt de förordningar om Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik som givits med stöd av artikel 37 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen eller enligt sådana beslut eller bestämmelser som meddelats med stöd av förordningarna, eller

4) olovligen i strid med lagen om fiske inom vattenområden utplanterar eller överför någon fisk- eller kräftart eller någon fisk- eller kräftstam som inte förekommer där förut så, att gärningen är ägnad att äventyra eller skada fiskbeståndet eller fiskevattnet,

skall, om strängare straff för gärningen inte bestäms på något annat ställe i lag, för **fiskebrott** dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Försök till ett uppsåtligt brott är straffbart.

3 §

Skogsbrott

(ny, se 18 § 3 mom. skogslagen)

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) avverkar skog i strid med de bestämmelser eller föreskrifter om beståndsvårdande avverkning eller förnyelseavverkning som finns i 5 § 2 mom. eller som har utfärdats med stöd av 5 § 4 mom. skogslagen (1093/1996), eller

2) bryter mot skogslagen eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den och som gäller skydds-skogsområden eller skyddsområden,

skall för **skogsbrott** dömas till böter eller fängelse i högst två år.

För skogsbrott döms också den som uppsåtligen i strid med skogslagen eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, eller utan sådant tillstånd som förutsätts i lag eller i strid med tillståndsvillkor, vid skogsskötsel eller skogsanvändning skadar en från omgivningen tydligt avvikande livsmiljö som befinner sig i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta och som är särskilt viktig med tanke på skogsnaturens mångfald så, att gärningen är ägnad att äventyra bevarandet av livsmiljöns särdrag.

4 §

Döljande av olagligt byte

(ny, se 73 § jaktlagen)

*Den som döljer, anskaffar, transporterar, förmedlar eller utbjuder till salu byte som erhållits genom jaktbrott eller fiskebrott, trots att han eller hon vet att det har åtkommits på detta sätt, skall för **döljande av olagligt byte** dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.*

För brott enligt 1 mom. döms inte den som är delaktig i det brott genom vilket det olagliga bytet har erhållits. Bestämmelsen i 1 mom. tillämpas inte heller på den som har gemensamt hushåll med gärningsmannen och som endast använder eller förbrukar byte som gärningsmannen har anskaffat för det gemensamma hushållets normala behov.

5 §

Åtalsrätt

(ny, se 112 § lagen om fiske, 82 § jaktlagen)

Har genom fiskebrott, jaktbrott eller döljande av olagligt byte enbart en enskilds rätt kränkts, får allmänna åklagaren inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

(ny, se 113 § 2 mom. lagen om fiske)

Vad som i 1 kap. bestäms om väckande av åtal för ett mot Finland riktat brott som förövats utanför Finland och om dom för detta gäller även i 2 § avsett fiskebrott, då det har förövats utanför Finlands territorialvatten.

6 §

Jaktförbud

(ny, se 78 § jaktlagen)

Den som döms för jaktbrott och som genom sitt förfarande har visat uppenbar likgiltighet för bestämmelserna om jakt kan meddelas jaktförbud för minst ett och högst fem år. Samtidigt skall han eller hon åläggas att överlämna sitt jaktkort till jaktvårdsföreningen.

Den som meddelats jaktförbud får inte under den tid jaktförbudet gäller jaga eller fungera som jaktledare enligt 28 § jaktla-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

gen. Jaktförbud kan också meddelas en person som med stöd av 3 kap. 3 § inte döms till straff.

Förbudet gäller, även om ändring har sökts, till dess avgörandet i saken har vunnit laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av jaktlagen**

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i jaktlagen av den 28 juni 1993 (615/1993) 73 och 77 § samt ändras 36, 72, 74—76 och 78 § samt 80 § 4 mom., av dessa lagrum 80 § 4 mom. sådant det lyder i lag 876/2001, som följer:

Gällande lydelse

36 §

Förbud mot att ofreda vilt

Vilt får inte *med avsikt* ofredas när det befinner sig på ett område där personen i fråga inte har jakträtt eller jakttillstånd för jakt på viltet.

72 §

Jaktbrott

Den som uppsåtligen bedriver jakt

- 1) i strid med ett förbud eller en begränsning som utfärdats med stöd av 20 § 3 mom. eller 23 § 1 mom.,
- 2) i strid med den begränsning av användningen av motordrivna forskaffningsmedel som stadgas i 32 §,
- 3) med sådana fångstredskap eller fångstmetoder som är förbjudna enligt 33 § 1 eller 2 mom.,
- 4) under den fredningstid som avses i 37 § 1 mom.,
- 5) i strid med förbud som jaktvårdsdistriktet meddelat med stöd av 38 § 1 mom., eller
- 6) utan jaktlicens enligt 10 § eller i strid med den kvot som nämns i samma lagrum skall för jaktbrott dömas till böter eller till fängelse i högst två år.

Föreslagen lydelse

36 §

Förbud mot att ofreda vilt

Vilt får inte ofredas när det befinner sig på ett område där personen i fråga inte har jakträtt eller jakttillstånd för jakt på viltet.

72 §

Jaktbrott

Om straff för jaktbrott bestäms i 48 a kap. 1 § strafflagen (39/1889).

73 §

Döljande av olagligt byte

Den som uppsåtligen döljer, transporterar, förmedlar eller utbjuder till salu byte som han fått genom jaktbrott, trots att han vet att det har åtkommit på detta sätt, skall för döljande av olagligt byte dömas till böter eller fängelse i högst tre månader.

(upphävs, se 48 a kap. 4 § SL)

74 §

Jaktförseelse

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet

- 1) förfar i strid med begränsningar som beror på bebyggelse, odlingar eller trafikleder och som anges i 25 §,
- 2) jagar i strid med en sådan begränsning av användningen av fångstredskap eller fångstmetoder varom stadgas genom förordning som givits med stöd av 34 §,
- 3) transporterar jaktvapen i strid med 35 §,
- 4) ofredar vilt i strid med förbudet i 36 §,
- 5) anordnar jakt på hjorddjur utan en jaktledare eller jagar i strid med de föreskrifter som meddelats av en jaktledare,
- 6) jagar i strid med stadgandena om jaktlicens i förordning som givits med stöd av 30 § eller de villkor som med stöd av förordningen fogats till jaktlicensen,
- 7) i egenskap av jaktledare underlåter att fullgöra en uppgift som ankommer på honom,
- 8) jagar och fungerar som jaktledare utan

74 §

Jaktförseelse

Den som uppsåtligen eller av oaksamhet jagar

1) i strid med ett förbud eller en begränsning som gäller enligt eller som har meddelats med stöd av 20 § 3 mom., 23 § 1 mom., 32 §, 33 § 1 eller 2 mom. eller 38 § 1 mom. eller

2) under den fredningstid som avses i 37 § 1 mom. eller utan sådan jaktlicens som avses i 10 § eller i strid med en kvot som bestämts med stöd av 10 §,

skall, om gärningen inte är straffbar enligt 48 a kap. 1 § strafflagen eller om strängare straff för gärningen inte bestäms på något annat ställe i lag, för jaktförseelse dömas till böter.

För jaktförseelse döms också den som uppsåtligen eller av oaksamhet

1) förfar i strid med de begränsningar enligt 25 § som beror på bebyggelse, odlingar eller trafikleder,

2) jagar olovligen i strid med en sådan begränsning av användningen av fångstredskap eller fångstmetoder som meddelats genom en förordning som givits med stöd av 34 §,

3) transporterar jaktvapen i strid med förbudet i 35 §,

4) ofredar vilt i strid med förbudet i 36 §,

5) anordnar jakt på hjorddjur i strid med 28 § utan en jaktledare eller jagar i strid med föreskrifter eller förbud som en jaktledare meddelat med stöd av 28 §,

6) förfar i strid med vad som bestäms om jaktlicens för hjorddjur i en förordning som givits med stöd av 30 § eller i strid med villkor som enligt förordningen fogats till en

att ha betalt jaktvårdsavgift eller fungerar som skytt utan att ha avlagt skjutprov enligt 21 §,

9) försummar att visa jaktkort eller intyg över skjutprov på det sätt som stadgas i 22 § eller

10) jagar eller fungerar som jaktledare i strid med ett jaktförbud som meddelats med stöd av 78 §,

skall för jaktförseelse dömas till böter, om inte i annan lag stadgas strängare straff för gärningen.

Även den som av vårdslöshet bedriver jakt på det sätt som nämns i 72 § skall dömas för jaktförseelse.

Den som för att förhindra eller försvåra någon annans lagliga jakt i strid med 31 § försätter jaktredskap i odugligt skick eller på annat sätt stör fångsten skall likaså dömas för jaktförseelse.

75 §

Brott mot stadgandena i jaktlagen

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet

1) skadar vilt eller stör spel, häckning eller ungar under den fredningstid som anges i en förordning som givits med stöd av 37 § 1 mom.,

2) rör sig på ett viltskyddsområde i strid med en begränsning eller ett förbud som utfärdats med stöd av 39 §,

3) för in djur från Åland eller sätter ut djur i frihet i strid med förbudet i 42 §,

4) underlåter att iaktta ett sådant förbud eller en sådan begränsning som gäller handel med vilt och om vilken stadgas genom förordning som givits med stöd av 43 §,

5) fångar eller dödar icke fredat djur i strid med förbudet i 49 § eller stadgandena i förordning som givits med stöd av 50 §,

6) håller hund i strid med stadgandena i 8 kap. eller,

7) utsätter eller överger en katt i strid med 85 §,

skall, för brott mot stadgandena i jaktlagen dömas till böter, om inte i annan lag stadgas strängare straff för gärningen.

jaktlicens för hjortdjur,

7) jagar utan att använda sådan utrustning som enligt en förordning som givits med stöd av 30 § skall användas vid jakt på hjortdjur,

8) i egenskap av jaktledare underlåter att fullgöra en uppgift som enligt en förordning som givits med stöd av 30 § ankommer på jaktledaren,

9) jagar eller fungerar som jaktledare utan att ha betalt jaktvårdsavgift enligt lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift (616/1993),

10) fungerar som skytt utan att ha avlagt skjutprov enligt 21 §,

11) försummar att visa upp jaktkort eller intyg över skjutprov på det sätt som bestäms i 22 § eller

12) jagar eller fungerar som jaktledare i strid med ett jaktförbud som meddelats med stöd av 48 a kap. 6 § strafflagen.

75 §

Brott mot bestämmelserna i jaktlagen

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) skadar vilt eller stör spel, häckning eller ungar under den fredningstid som anges i en förordning som givits med stöd av 37 § 1 mom.,

2) olovligen rör sig på ett viltskyddsområde i strid med en begränsning eller ett förbud som meddelats med stöd av 39 §,

3) för in eller sätter ut i frihet fågel- eller däggdjursarter eller viltbestånd av främmande ursprung eller för in djur som härstammar från Åland till andra delar av Finland eller sätter ut sådana djur i frihet i andra delar av Finland utan tillstånd enligt 42 § eller i strid med tillståndsvillkor,

4) underlåter att iaktta ett förbud eller en begränsning som gäller handel med vilt och som meddelats genom en förordning som givits med stöd av 43 §,

5) olovligen fångar eller dödar ett icke fredat djur i strid med förbudet i 49 § eller bestämmelserna i en förordning som givits med stöd av 50 §,

6) olovligen håller hund okopplad i strid med förbuden i 51—53 §, eller

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

(se 74 § 3 mom. jaktlagen)

76 §

Olovligt fångst

Om straff för olovlig jakt på någon annans jaktområde (*olovlig fångst*) stadgas i 28 kap. 10 § strafflagen.

77 §

Olovlig fångst av icke fredat djur

Den som uppsåtligt utan lov fångar eller dödar icke fredat djur på ett sådant område där han inte har rätt eller tillstånd därtill skall för olovlig fångst av icke fredat djur dömas till böter.

78 §

Jaktförbud

När någon döms till straff för jaktbrott och han anses ha visat uppenbar likgiltighet för stadgandena om jakt, kan domstolen meddela honom jaktförbud för minst ett och högst fem år. Samtidigt skall han åläggas att överlämna sitt jaktkort till jaktvårdsföreningen.

Den som meddelats jaktförbud får under den tid jaktförbudet gäller inte jaga eller fungera som jaktledare enligt 28 §.

Den som har meddelats jaktförbud ges inte något nytt jaktkort under den tid förbudet gäller.

7) sätter ut eller överger en katt i strid med 85 §,

skall, om strängare straff för gärningen inte bestäms på något annat ställe i lag, för brott mot bestämmelserna i jaktlagen dömas till böter.

För brott mot bestämmelserna i jaktlagen döms också den som gör fångstredskap odugliga eller på annat sätt stör fångsten i syfte att i strid med 31 § förhindra eller försvåra någon annans lagliga jakt.

76 §

Olovlig fångst och döljande av olagligt byte

Om straff för olovlig fångst bestäms i 28 kap. 10 § strafflagen.

Om straff för döljande av olagligt byte bestäms i 48 a kap. 4 § strafflagen.

(upphävs, se 28 kap. 10 § 2 mom. SL)

78 §

Jaktförbud

Om jaktförbud bestäms i 48 a kap. 6 § strafflagen.

Den som har meddelats jaktförbud ges inte något nytt jaktkort under den tid förbudet gäller.

80 §

Förverkandepåföljd

Bestämmelserna i 10 kap. 4 § 1 mom. 1 punkten strafflagen tillämpas endast om det brott som förverkandepåföljden grundar sig på är en sådan uppsåtlig gärning som avses i 72 § och 75 § 5 punkten.

82 §

Åtalsrätt

Har genom ett brott om vilket stadgas i denna lag endast en enskilds rätt kränkts, får allmän åklagare inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

80 §

Förverkandepåföljd

Bestämmelserna i 10 kap. 4 § 1 mom. 1 punkten strafflagen tillämpas endast om det brott som förverkandepåföljden grundar sig på är en sådan gärning som avses i 72 § eller en sådan uppsåtlig gärning som avses i 75 § 5 punkten.

82 §

Åtalsrätt

Har genom *jaktförseelse eller brott mot bestämmelserna i jaktlagen* enbart en enskilds rätt kränkts, får allmänna åklagaren inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag**om ändring av lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 7 § lagen den 28 juni 1993 om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift (616/1993) ett
nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

7 §

(ny)

Föreslagen lydelse

7 §

*Om straff för försummelse att betala jakt-
vårdsavgiften bestäms i 74 § 2 mom. 9
punkten jaktlagen (615/1993).*

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .
—————

4.

Lag**om ändring av lagen om fiske**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 16 april 1982 om fiske (286/1982) 111 §,
ändras 107—109 samt 112 och 113 §, av dessa lagrum 107 § sådan den lyder delvis ändrad
i lag 1045/1996, samt
fogas till lagen en ny 110 § i stället för den 110 § som upphävts genom lagen 877/2001 som
följer:

Gällande lydelse

107 §

Den som

1) använder förbjuden fiskemetod eller förbjudet fångstredskap eller håller sådant redskap i båt eller i övrigt så, att det är lätt åtkomligt för fångst;

2) vid fiske orsakar onödig störning eller olägenhet;

3) olovligen fiskar i kungsådra eller i fiskled eller inom vattenområde där fiske är förbjudet eller inskränkt eller med överträdelse av bestämmelserna angående fredningsområde;

4) under frednings- eller eljest otillåten tid fångar fisk eller kräfta eller under sagda tid håller för fångst därav särskilt ägnat redskap utsatt i vatten;

5) fångar fisk eller kräfta som inte fyller stadgade minsta mått;

6) fiskar i strid med förbud eller inskränkning som fiskeridistrikt eller annan myndighet eller domstol lagligen utfärdat;

7) bedriver fångst av fisk eller kräfta, fastän han inte betalt fiskevårdsavgift eller spöfiskeavgift till staten, eller som inte har med sig bevis över betald fiskevårdsavgift eller spöfiskeavgift och som inte kan visa upp det inom sju dygn, eller;

Föreslagen lydelse

107 §

Fiskebrott och miljöförstöring

Om straff för fiskebrott bestäms i 48 a kap. 2 § strafflagen (39/1889).

Om straff för miljöförstöring bestäms i 48 kap. 1 § strafflagen.

(se 108 § lagen om fiske)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

8) i strid med stadgandet i 92 § för försäljning lagrar, transporterar eller försänder, saluhåller, uppköper eller mot betalning serverar fredade fiskar eller kräftor eller fiskar eller kräftor som inte fyller stadgade minsta mått,

skall för fiskeförseelse dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om strängare straff inte är stadgat i någon annan lag.

108 §

Den som fiskar på sätt som enligt 30 § är förbjudet eller bedriver i 107 § avsedd verksamhet i avsevärd omfattning skall för fiskebrott dömas till böter eller fängelse, ej över två år, om för handlingen inte annorstädes i lag är stadgat strängare straff.

(se 107 § lagen om fiske)

108 §

Fiskeförseelse

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) använder förbjuden fiskemetod eller förbjudet fångstredskap eller håller sådant redskap i fartyg eller i övrigt så, att det är lätt åtkomligt för fångst,

2) olovligen fiskar i kungsådra eller i fiskled eller inom vattenområde där fiske är förbjudet eller inskränkt eller med överträdelse av bestämmelserna om fredningsområde,

3) under fredningstid eller annars otillåten tid fångar fisk eller kräfta eller under sagda tid håller för fångst därav ägnat redskap utsett i vatten,

4) fångar fisk eller kräfta som inte fyller de minsta måtten enligt 35 §,

5) bedriver fångst av fisk eller kräfta, fastän han eller hon inte i enlighet med 88 § har betalt fiskevårdsavgift eller spöfiskeavgift till staten eller inte har med sig bevis över betald fiskevårdsavgift eller spöfiskeavgift och inte kan visa upp det inom sju dygn,

6) utan tillstånd enligt 94 § 2 mom. eller i strid med tillståndsvillkor för in andra än i Finland i vilt tillstånd förekommande fisk- eller kräftarter eller fisk- eller kräftstammar eller könsceller därav,

7) utan tillstånd enligt 121 § eller i strid med tillståndsvillkor inom vattenområde utplanterar någon fisk- eller kräftart eller någon fisk- eller kräftstam som inte förekommer där förut eller inom området företar omplantering av fisk eller kräftor, eller

8) vid fiske orsakar onödig störning eller olägenhet i strid med 39 §,

skall, om strängare straff för gärningen inte bestäms på något annat ställe i lag, för fiskeförseelse dömas till böter.

Om ordningsbot som påföljd vid försum-

109 §

Den som på annat sätt än genom att bedriva fångst uppsåtligen eller av vållande föranleder fara för eller skada på fiskbestånd eller fiskevatten eller på annat sätt uppsåtligen genom olovligt förfarande försämrar förutsättningarna för bedrivande av fiske i vattendrag, skall för orsakande av fara för fiskevatten dömas till böter eller fängelse, ej över sex månader, om för handlingen inte annorstädes i lag är stadgat strängare straff.

Den som uppsåtligen eller av grovt vållande på sätt som åsyftas i 1 mom. föranleder allvarlig fara för eller allvarlig skada på fiskbestånd eller fiskevatten skall för orsakande av allvarlig fara för fiskevatten dömas till böter eller fängelse, ej över två år, om för handlingen inte annorstädes i lag är stadgat strängare straff.

(ny)

111 §

Den som olovligen fiskar i annans fiskevatten eller som överskrider den rätt som tillkommer honom såsom delägare i samfällt fiskevatten, såsom arrendator av fiskerätt eller på grund av tillstånd av innehavaren av fiskevattnet eller som bryter avtal eller beslut om utövande av fiskerätt eller på annat sätt kränker fiskerätt som tillkommer annan straffas såsom i strafflagen är stadgat.

109 §

Olovlig fångst

Om straff för olovlig fångst bestäms i 28 kap. 10 § strafflagen.

(se 48 kap. 1 § SL)

110 §

Förverkandepåföljd

Bestämmelserna om förverkandepåföljd tillämpas inte om en person har gjort sig skyldig till en gärning som nämns i 108 § 1 mom. 5 punkten och för gärningen föreläggs ordningsbot som påföljd.

(upphävs, se 28 kap. 10 § SL och 109 § jaktlagen)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

112 §

Har genom brott som åsyftas i denna lag endast enskild rätt kränkts, får brottet ej åtalas av allmän åklagare, om inte målsäganden anmält brottet till åtal.

113 §

Åtal för brott som åsyftas i denna lag skall, om åtal för samma handling ej väckts med stöd av vattenlagen och i där stadgad ordning, anhängiggöras vid vederbörande allmänna underrätt.

Vad i strafflagen är stadgat om väckande av åtal för ett mot Finland riktat brott som förövats utanför Finland och om dom för detta gäller även i 108 § avsett brott, då det förövats utanför Finlands territorialvatten.

Åtal för överträdelse av stadganden och bestämmelser angående fiskezonen anhängiggörs vid den allmänna underrätt som är laga domstol för handläggning av åtal som väckts för brott som förövats utanför Finland.

112 §

Åtalsrätt

Har genom *fiskeförseelse* enbart en enskilds rätt kränkts, får allmänna åklagaren inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

113 §

Laga domstol

(upphävs)

(upphävs, se 48 a kap. 5 § 2 mom. SL)

Åtal för överträdelse av *bestämmelserna och föreskrifterna om fiskezonen* anhängiggörs vid den allmänna underrätt som är laga domstol för handläggning av åtal som väckts för brott som förövats utanför Finland.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag**om ändring av 7 § lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 8 december 1994 om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik (1139/1994) 7 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

7 §

*Straff**Föreslagen lydelse*

7 §

Straff

Stadgandena i 107—109 § lagen om fiske (286/82) tillämpas också på fångst som i strid med den gemensamma fiskeripolitiken sker med förbjudna fiskeredskap eller förbjudna fiskemetoder samt för vållande av fara för fiskevattnen.

Om straff för fiske som i strid med förordningar om Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik eller beslut eller bestämmelser som meddelats med stöd av förordningarna sker med fiskeredskap eller fiskemetoder som är förbjudna eller under sådan tid fiske är förbjudet bestäms i 48 a kap. 2 § 1 mom. 3 punkten strafflagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag**om ändring av 16 och 18 § skogslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i skogslagen av den 12 december 1996 (1093/1996) 16 § 1 mom. och 18 §, av dessa lagrum 18 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1224/1998, som följer:

Gällande lydelse

16 §

Behandlingsförbud

Om förhandlingar inte har fåtts till stånd av andra orsaker än sådana som beror på skogscentralen eller om förhandlingarna inte har lett till resultat och om det finns grundad anledning att misstänka att en påbörjad avverkning eller åtgärd av annat slag strider mot denna lag eller mot stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kan skogscentralen förbjuda åtgärden (*behandlingsförbud*) tills vidare eller för en viss tid. Behandlingsförbud kan utfärdas också när anmälan om användning av skog inte har lämnats in inom den tidsfrist som föreskrivs i 14 § och avverkning eller någon annan åtgärd har påbörjats eller när säkerhet enligt 15 § 2 mom. krävs.

18 §

Straffstadganden

Den som försummar den anmälningsplikt som stadgas i 14 § skall för underlåtenhet att göra anmälan om användning av skog dömas till böter.

Den som bryter mot bestämmelserna i 5 § 1—3 mom., 8 § 1—3 mom., 10 § 3 mom. eller 12 § 1 eller 2 mom. eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av dem eller mot föreskrifter som meddelats med stöd av 13 § skall för skogsförseelse dömas till böter, om inte strängare

Föreslagen lydelse

16 §

Behandlingsförbud

Om förhandlingar som avses i 15 § inte har fåtts till stånd av andra orsaker än sådana som beror på skogscentralen eller om förhandlingarna inte har lett till resultat och om det finns grundad anledning att misstänka att en planerad eller en påbörjad avverkning eller åtgärd av annat slag strider mot denna lag eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, kan skogscentralen förbjuda åtgärden (*behandlingsförbud*) tills vidare eller för en viss tid. Behandlingsförbud kan utfärdas också när anmälan om användning av skog inte har lämnats in inom den tidsfrist som föreskrivs i 14 § eller när säkerhet enligt 15 § 2 mom. krävs.

18 §

Straffbestämmelser

Om straff för skogsbrott bestäms i 48 a kap. 3 § strafflagen (39/1889).

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet
1) försummar att lämna in en anmälan om användning av skog enligt 14 §,

2) bryter mot bestämmelsen om beståndsavverkning i 5 § eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den,

3) bryter mot bestämmelsen om åstadkommande av återväxt i 8 § eller mot be-

straff för gärningen bestäms i någon annan lag.

Om med en åtgärd som strider mot stadgandena i 5 § 2 mom., 10 § 3 mom. eller 12 § 1 eller 2 mom. eller mot stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av dem eller mot föreskrifter som meddelats med stöd av 13 § har eftersträvats en avsevärd ekonomisk fördel, eller om åtgärden har vidtagits på ett sätt som utvisar uppenbar likgiltighet för lagens förbud och påbud, skall gärningsmannen för skogsbrott dömas till böter eller till fängelse i högst två år.

stämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den,

4) i strid med 10 § eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den eller utan tillstånd eller i strid med tillståndsvillkor sköter eller använder en livsmiljö som är särskilt viktig för skogarnas mångfald,

5) bryter mot bestämmelserna om skogsbruk i skyddsskogar i 12 § 1 och 2 mom. eller mot föreskrifter som meddelats med stöd av dem,

6) bryter mot bestämmelsen om skyddsområden i 13 § eller mot föreskrifter som utfärdats med stöd av den

skall, om strängare straff för gärningen inte bestäms på något annat ställe i lag, för skogsförseelse dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 20 .
